

Dane i fakty

PNWM 2012 w liczbach i wykresach

Warszawa/ Poczdam, grudzień 2013

SPIS TREŚCI

Część I. Informacje ogólne	3
1. Organy i podział kompetencji	3
2. Wspieranie projektów wymiany	4
3. Tryb przyznawania dotacji.....	5
4. Tryb opracowywania wniosków.....	6
5. Kryteria przyznawania dotacji PNWM	7
6. Dofinansowanie wg stawek zryczałtowanych	8
Część II. PNWM w liczbach i wykresach	9
1. Projekty w liczbach	9
a. Projekty zrealizowane w 2012 r.	9
b. Projekty zarejestrowane w 2012 r.....	10
c. Akcja „dzien.de der-tag.pl“	11
d. Szkolna i pozaszkolna wymiana młodzieży w latach 2008–2012.....	12
e. Projekty zrealizowane w Polsce i w Niemczech w latach 2008–2012	13
2. Uczestnicy w liczbach	14
a. Uczestnicy projektów w 2012 r.	14
b. Uczestnicy szkolnej i pozaszkolnej wymiany młodzieży w latach 2008–2012	15
c. Uczestnicy z Polski i Niemiec w latach 2008–2012.....	16
3. Dni projektowe	17
a. Osobodni w 2012 r.	17
b. Osobodni w szkolnej i pozaszkolnej wymianie młodzieży w latach 2008–2012	18
4. Projekty w Polsce w 2012 r.	19
a. Liczba projektów i uczestników w Polsce.....	19
b. Wymiana szkolna i pozaszkolna w poszczególnych województwach.....	20
5. Projekty w Niemczech w 2012 r.	22
a. Liczba projektów i uczestników w Niemczech.....	22
b. Wymiana szkolna i pozaszkolna w krajach związkowych	23
6. Czas trwania projektów	25
7. Podmioty i jednostki centralne w liczbach	27
a. Podmioty dofinansowane przez PNWM w 2012 r.	28
b. Aktywne jednostki centralne w 2012 r.....	28
8. Liczba projektów w rozbiciu na miesiące.....	29
9. Projekty trójstronne	30
10. Szkolenia i programy specjalistyczne dla animatorów wymiany	32
11. Budżet PNWM	34
12. Wydatkowane środki.....	35

Część I. Informacje ogólne

Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży/ Deutsch-Polnisches Jugendwerk (PNWM) jest organizacją międzynarodową powołaną odrębną umową przez Rząd RP i Rząd RFN w oparciu o zapisy Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z dnia 17 czerwca 1991 roku. Wzorem dla powstania PNWM była funkcjonująca już od 1963 roku Niemiecko-Francuska Współpraca Młodzieży.

Celem utworzenia organizacji było nadanie stosunkom polsko-niemieckim nowych impulsów o długofalowych pozytywnych skutkach: nawiązywanie nowych i pogłębianie istniejących już kontaktów pomiędzy młodymi ludźmi z Polski i z Niemiec, budowanie wzajemnego zrozumienia oraz przewyciężanie uprzedzeń poprzez spotkania. Wzajemne poznawanie się młodych Polaków i Niemców powinno zmierzać ku pojednaniu pomiędzy oboma narodami. Spotkania młodzieży w tym kontekście mają za zadanie przewyciężanie niechęci wynikającej z bolesnych doświadczeń historycznych, naukę tolerancji i świadomego, pozbawionego kompleksów współżycia na jednoczącym się kontynencie.

1. Organy i podział kompetencji

PNWM jest organizacją dwunarodową, której działalność finansowana jest przez oba rządy. Wszystkie jej gremia mają obsadę dwunarodową. Najwyższym organem Organizacji jest Rada, której przewodzą polski i niemiecki minister odpowiedzialny za sprawy młodzieży. W Radzie zasiadają przedstawiciele instytucji centralnych, samorządowych i pozarządowych, mianowani przez rządy obu państw. Funkcje wykonawcze pełni Zarząd – dwaj dyrektorzy zarządzający powoływani wspólnie przez rządy na pięcioletnią kadencję. Zarząd podejmuje zasadnicze decyzje wspólnie, w tym dotyczące strategii i metod działania oraz planu budżetu.

Organizacja posiada dwa biura, których siedziby znajdują się w Warszawie i w Poczdamie. Każde z nich odpowiada, zgodnie z merytorycznym podziałem obowiązków, za oba kraje:

Biuro w Warszawie odpowiedzialne jest za:

- wspieranie projektów wymiany szkolnej,
- wspieranie indywidualnej wymiany uczniów (projekt pilotażowy),
- wspieranie programów dokształcających dla nauczycieli.

Biuro w Poczdamie odpowiedzialne jest za:

- wspieranie projektów pozaszkolnej wymiany młodzieży,
- wspieranie praktyk zawodowych,
- wspieranie programów dokształcających dla organizatorów wymian.

Czasami trudno jest określić, czy dany projekt należy do wymiany szkolnej czy pozaszkolnej, na przykład wówczas, gdy jednym z partnerów projektu jest szkoła a drugim organizacja młodzieżowa. Stąd też PNWM przyjęła zasadę (zob. Wytyczne pkt C 0), że projekt uważa się za szkolny, jeżeli co najmniej jeden z podmiotów jest szkołą lub uczestnikami projektu jest młodzież szkolna i nauczyciele, pełniący w spotkaniu rolę opiekunów.

2. Wspieranie projektów wymiany

PNWM może wspierać projekty polsko-niemieckie, a także trójstronne, w których uczestniczy młodzież w wieku od 12 do 26 roku życia oraz osoby prowadzące program. Ważne przy tym jest, by młodzież nie tylko biernie korzystała z organizowanego dla niej programu, ale sama brała udział w jego planowaniu i miała wpływ na jego przebieg. O dofinansowanie mogą występować organizacje publiczne i pozarządowe, a także w ograniczonym zakresie osoby fizyczne, organizujące programy wymiany. Partnerzy z Polski i Niemiec – a w przypadku projektów trójstronnych także partnerzy z innego kraju – razem planują spotkanie i razem składają wspólny wniosek o dofinansowanie. Kryteria, metody oraz stawki ryczałtowe dofinansowania spotkań zdefiniowane są w Wytycznych wspierania PNWM (dokument uchwalany przez Radę).

PNWM może dofinansowywać:

- spotkania młodych Polaków i Niemców oraz spotkania z udziałem młodzieży z kraju trzeciego, które odbywają się na terenie Polski i Niemiec,
- praktyki zawodowe dla Polaków w Niemczech i Niemców w Polsce,
- imprezy doształcające dla uczestników i organizatorów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży,
- podróże do miejsc pamięci,
- publikacje, media itp. służące celom PNWM.

PNWM nie może dofinansowywać:

- studiów i projektów wymiany naukowej,
- projektów, służących celom komercyjnym lub głównie wypoczynkowi i turystyce,
- przedsięwzięć budowlanych,
- spotkań wielostronnych.

Tym, którzy nie mają partnera w drugim kraju, PNWM pomaga znaleźć odpowiednią organizację do współpracy. W tym celu, obok organizowanych każdego roku giełd kontaktów i programów informacyjnych, na stronach internetowych PNWM dostępna jest giełda projektów i partnerów *online*. Tutaj znaleźć można szkołę, organizację partnerską lub grupę zainteresowaną realizacją konkretnego przedsięwzięcia.

Dbając o jakość polsko-niemieckich spotkań młodzieży, PNWM wspiera i organizuje konferencje, seminaria i szkolenia tematyczne, warsztaty metodyczne, fora wymiany doświadczeń oraz kursy językowe dla profesjonalistów i praktyków wymiany. W tym zakresie prowadzi również działalność wydawniczą.

3. Tryb przyznawania dotacji

Dotacje PNWM przyznawane są wyłącznie w formie dofinansowania do projektów. W każdym projekcie uczestniczy z reguły podmiot polski i niemiecki, będący w zależności od miejsca realizacji projektu gospodarzem lub gościem. Obaj partnerzy są wspólnie odpowiedzialni za budżet projektu. Stąd, po zaplanowaniu wydatków na projekt, razem składają wspólny wniosek o dotację PNWM.

Formularz wniosku składa się z dwóch części: jedną wypełniają gospodarze, wnioskując o dotację do kosztów programu, drugą – goście, wnioskując o dotację do kosztów podróży.

PROJEKT	
gospodarze	goście
dotacja do kosztów programu*	dotacja do kosztów podróży dla uczestników z drugiego kraju*

* składowe dotacji do kosztów programu zostaną szczegółowo przedstawione w dalszej części wprowadzenia.

Całkowita dotacja PNWM przyznawana na realizację jednego projektu jest z reguły sumą dwóch dotacji – zawsze jednej w euro, drugiej w złotych – przyznawanych gospodarzom i gościom projektu.

W myśl tej zasady, przy projektach realizowanych w Niemczech:

- strona polska otrzymuje dotację do kosztów podróży w PLN,
- strona niemiecka otrzymuje dotację do kosztów programu dla obu grup w EUR*

i odwrotnie, w przypadku projektów realizowanych w Polsce:

- strona polska otrzymuje dotację do kosztów programu dla obu grup w PLN,
- strona niemiecka otrzymuje dotację do kosztów podróży w EUR*.

*Szczególne uregulowanie dla szkół niemieckich

Niemieckie kraje związkowe, w gestii których pozostaje szkolnictwo w Niemczech, nie przekazały PNWM kompetencji wspierania uczniów i nauczycieli niemieckich. W związku z tym, PNWM nie może przyznawać niemieckim uczestnikom wymiany szkolnej:

- dotacji do kosztów programu – dot. projektów w Niemczech
- dotacji do kosztów podróży – dot. projektów w Polsce.

4. Tryb opracowywania wniosków

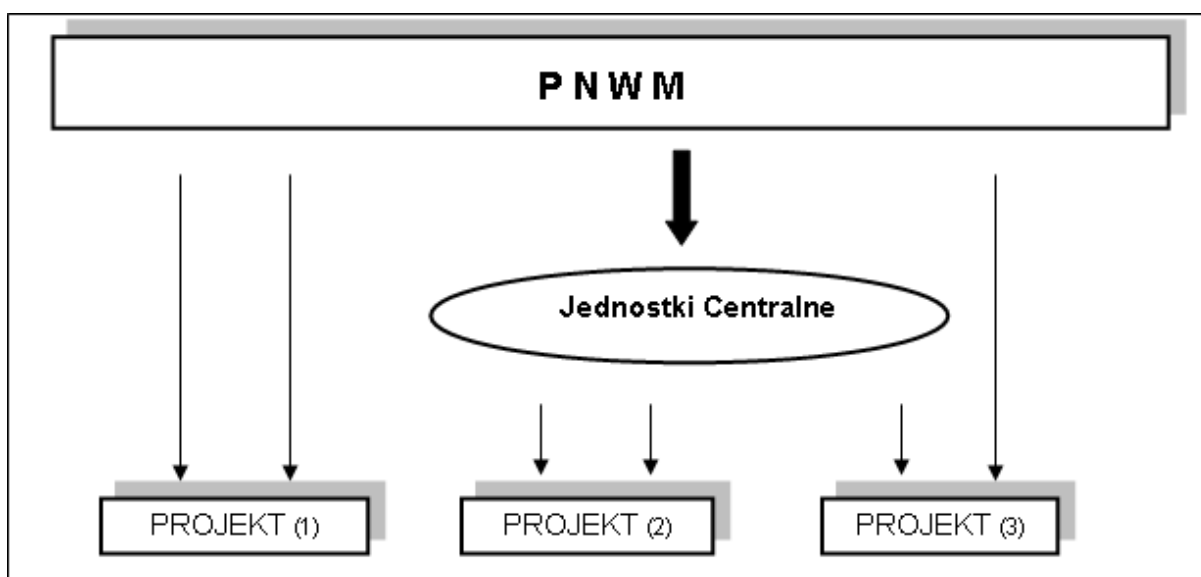
Istnieją trzy tryby opracowywania wniosków o dotację PNWM:

1. tryb pojedynczy – obaj wnioskodawcy nie należą do żadnej jednostki centralnej i ich wnioski opracowywane są bezpośrednio przez biuro PNWM,
2. tryb centralny – obaj wnioskodawcy przypisani są do swojej organizacji nadrzędnej, która posiada status jednostki centralnej PNWM i jest odpowiedzialna za opracowanie wniosków, składanych przez podległe jej podmioty,

Zgodnie z Wytycznymi wspierania (B i C 4.4.1) jednostki centralne to *organizacje nadrzędne lub uprawnione do reprezentacji wielu wnioskodawców indywidualnych oraz instytucje o strukturach regionalnych i podmioty o szczególnym znaczeniu*, które otrzymały od PNWM status jednostki centralnej.

Muszą one posiadać osobowość prawną lub być przyporządkowane jednej osobie prawnej.

3. tryb mieszany – jeden z wnioskodawców przypisany jest do jednostki centralnej (por. pkt 2), a drugi wnioskuje bezpośrednio w PNWM (por. pkt.1).

W wymianie pozaszkolnej przeważają projekty opracowywane przez jednostki centralne. Wynika to ze struktury organizacji młodzieżowych w obu krajach, gdzie mniejsze podmioty przyporządkowane są jednostkom nadrzędnym w ramach tej samej organizacji (np. organizacje harcerskie, Niemiecka Młodzież Sportowa (DSJ – Deutsche Sportjugend)) lub innym organizacjom dachowym o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym.

W wymianie szkolnej występuje mniej jednostek centralnych, stąd większość wniosków opracowywana jest w trybie pojedynczym. Jednostki centralne wymiany szkolnej mają najczęściej charakter regionalny (euroregiony, niektóre niemieckie kraje związkowe). Wyjątek stanowią szkoły katolickie, które w Polsce przynależą do jednostki centralnej

Stowarzyszenie Chrześcijańskich Dzieł Wychowania (SChDW), a w Niemczech do Wspólnoty Roboczej Katolicko-Socjalnych Dzieł Wychowania (AKSB – Arbeitsgemeinschaft katholisch-sozialer Bildungswerke).

Międzynarodowe Domy Spotkań Młodzieży posiadające status jednostki centralnej PNWM występują zasadniczo o dotację zarówno do projektów szkolnych jak i pozaszkolnych, które są realizowane w ich placówce.

5. Kryteria przyznawania dotacji PNWM

Kryteria merytoryczne:

1. Planowany projekt powinien posiadać charakter spotkania młodzieży oraz urzeczywistniać – poprzez realizację założeń pedagogicznych – ideę wymiany międzykulturowej. Uczestnikom należy stworzyć warunki oraz zachęcać ich do samodzielnego poznawania młodzieży z kraju sąsiada, do nawiązywania i podtrzymywania kontaktów.
2. Założenia projektu muszą odpowiadać celom PNWM i powinny gwarantować aktywny udział młodzieży w jego przygotowaniu, realizacji i podsumowaniu.
3. Projekt powinien być zaplanowany i zrealizowany wspólnie przez partnerów z Polski i Niemiec. Wyjątkowe uregulowania obejmują podróże do miejsc pamięci, wydawanie publikacji itp. – przedsięwzięcia realizowane bez udziału partnera.
4. Osoby odpowiedzialne za projekt powinny posiadać kwalifikacje do kierowania projektem międzykulturowym.

Kryteria formalne:

1. Spotkanie powinno obejmować co najmniej cztery, a maksymalnie 28 dni programu. Wyjątek stanowią spotkania w obszarze przygranicznym, które mogą trwać krócej niż cztery dni, a także praktyki i hospitacje, które mogą trwać do trzech miesięcy.
2. Wiek uczestników spotkania powinien mieścić się w przedziale od 12 do 26 roku życia. Dopuszczalny jest udział młodszych uczestników w projektach w obszarze przygranicznym i w innych uzasadnionych przypadkach.
3. Liczba opiekunów powinna pozostawać w odpowiedniej proporcji do liczby uczestników.
4. Liczba uczestników z obu krajów powinna być zrównoważona.
5. Wniosek o dotację powinien wpłynąć do biura PNWM nie później niż trzy miesiące przed rozpoczęciem projektu.

Wytyczne wspierania PNWM nie wprowadzają ograniczeń w zakresie liczby projektów, o których dofinansowanie w ciągu roku może wnioskować jedno partnerstwo polsko-niemieckie.

Ponadto PNWM – w odróżnieniu od wielu innych instytucji czy fundacji wspierających projekty – nie prowadzi postępowania konkursowego, ani nie odrzuca wniosków, które są błędnie lub niekompletnie wypełnione przez wnioskodawcę. W takich przypadkach wnioskodawca proszony jest – często niejednokrotnie – o korektę lub uzupełnienie

złożonego wniosku. W ten sposób PNWM wychodzi naprzeciw wnioskodawcom i ułatwia im dostęp do środków przeznaczonych na wspieranie projektów wymiany, a tym samym sprzyja powstawaniu i realizacji nowych inicjatyw w obrębie polsko-niemieckiej wymiany młodzieży.

6. Dofinansowanie wg stawek zryczałtowanych

Jest to najczęściej stosowana przez PNWM forma dofinansowania projektu. Maksymalną wysokość stawek zryczałtowanych w euro – dla wnioskodawców niemieckich i w złotych – dla wnioskodawców polskich, a także ich rodzaj, określają Wytyczne wspierania (punkty B 3.2.1/ C 3.1.2.1).

Należy w tym miejscu podkreślić, że dotacje PNWM nie pokrywają w całości kosztów projektu, stanowią jedynie jego częściowe dofinansowanie. Podmioty muszą w każdym przypadku pozyskiwać dodatkowe środki finansowania.

Gospodarze projektu mogą wnioskować o dotację do kosztów programu. Maksymalną wysokość dotacji wnioskodawca może obliczyć na podstawie poniższej tabeli, która określa poszczególne składowe dotacji do kosztów programu oraz maksymalną wysokość obowiązujących stawek zryczałtowanych:

Dotacje do kosztów programu (od 01.01.2007 r.)	maksymalna stawka ryczałtowa na osobodzień	
	PLN	EUR
zakwaterowanie u rodzin	40,-	12,-
zakwaterowanie w schronisku, internacie, pod namiotem, w hotelu	60,-	18,-
zakwaterowanie w placówce kształceniowej	100,-	30,-
pośrednik językowy	140,-	50,-
zakwaterowanie podczas programu specjalistycznego	110,-	36,-
odczyt podczas programu specjalistycznego	140,-	56,-
ryczałt dzienny dla referentów podczas programu specjalistycznego	700,-	280,-

Część II. PNWM w liczbach i wykresach

Dane wykorzystane w niniejszej edycji „Danych i faktów” pochodzą z oprogramowania SOWA, które od 2008 r. służy PNWM i jednostkom centralnym do opracowywania wniosków o dofinansowanie. Przedstawione dane pochodzą z dnia 29 listopada 2013 r.

1. Projekty w liczbach

a. Projekty zrealizowane w 2012 r.

W roku 2012 odbyło się łącznie 3068 projektów, zgłoszonych do PNWM, z czego niewiele ponad połowę zrealizowano na terenie Polski. W wymianie szkolnej odbyło się 308 projektów więcej niż w wymianie pozaszkolnej.

Projekty zrealizowane 2012/ durchgeführte Projekte 2012			
	w Polsce/ in Polen	w Niemczech/ in Deutschland	łącznie/ gesamt
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	649	731	1380
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	924	764	1688
łącznie/ gesamt	1573	1495	3068

Jeżeli rozłożymy liczbę wszystkich projektów na poszczególne dni w roku, to okaże się, że w 2012 r. każdego dnia rozpoczynało się średnio ponad 8 projektów wspieranych przez PNWM. Jeżeli do tego przyjmiemy, że średni czas trwania projektu wynosił siedem dni, to okazuje się, że w roku 2012 w każdym dniu odbywało się ponad 60 polsko-niemieckich spotkań młodzieży.

W porównaniu do roku 2011 łączna liczba zrealizowanych projektów zmalała o 86, co stanowi niecałe 3%. Warto zaznaczyć, że spadek liczby projektów został odnotowany jedynie w obrębie wymiany szkolnej (-5,75%), podczas gdy w wymianie pozaszkolnej liczba projektów zwiększyła się o 17 (1,25%). Zmiana ta wynika z faktu, że w roku 2011 PNWM ogłosiła po raz pierwszy akcję „dzień.de | der-tag.pl”, w ramach której dofinansowała dodatkowo 221 małych projektów, mających na celu przybliżenie młodzieży z Polski i Niemiec wiedzy o kraju sąsiada. W akcję włączyły się przede wszystkim polskie szkoły, które przeprowadziły 153 projekty. W roku 2012 akcja była kontynuowana, przy czym wsparcie PNWM ograniczyło się jedynie do wyposażenia zgłoszonych projektów w materiały i gadżety związane z akcją. Stąd liczby małych projektów zrealizowanych w ramach tej akcji w roku 2012 nie zostały ujęte w łącznej liczbie projektów dofinansowanych.

Porównanie z rokiem 2011/ Vergleich mit dem Jahr 2011						
	w Polsce/ in Polen		w Niemczech/ in Deutschland		łącznie/ gesamt	
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	624	4,01%	739	-1,08%	1 363	1,25%
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	991	-6,76%	800	-4,50%	1 791	-5,75%
łącznie/ gesamt	1 615	-2,60%	1 539	-2,86%	3 154	-2,73%

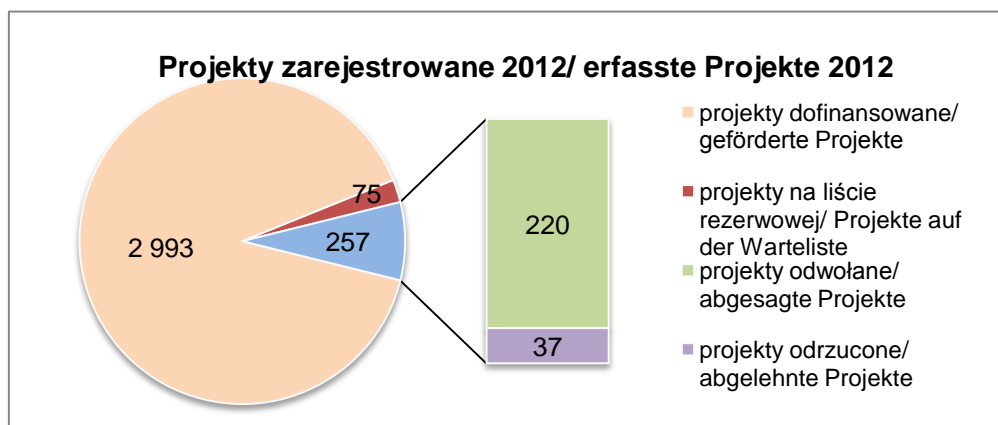
Jeżeli liczbę projektów zrealizowanych w 2011 r. pomniejszymy o 221 małych projektów, przeprowadzonych w ramach akcji „dzień.de | der-tag.pl”, to otrzymamy 2933 projekty, czyli o 135 mniej od liczby projektów zrealizowanych w 2012 r. Można zatem stwierdzić, że przy wyłączeniu małych projektów, które otrzymały jednorazowe wsparcie w 2011 r., faktyczna liczba projektów wzrosła w 2012 r. o 4,6%.

b. Projekty zarejestrowane w 2012 r.

W 2012 r. do obu biur PNWM wpłynęło łącznie 3325 wniosków o dofinansowanie, z czego tylko 37 tj. 1,1% zostało odrzuconych (w 2011: 60). Powodem odrzucenia wniosku jest z reguły jego niezgodność z Wytycznymi wspierania PNWM: brak partnera z drugiego kraju, program krótszy niż cztery dni, uczestnicy powyżej 26. roku życia itp. 220 projektów zostało odwołanych przez samych wnioskodawców (2011: 239). Obok wypadków losowych, najczęstszymi powodami odwołania projektów są: wysoki koszt projektu a przy tym zbyt niskie dofinansowanie PNWM oraz problem z naborem uczestników. Problem ten był niegdyś charakterystyczny głównie dla grup niemieckich, a obecnie występuje coraz częściej także wśród młodzieży w Polsce. Konkurencyjne dla PNWM stały się programy europejskie, które dysponują większymi niż PNWM środkami finansowymi w przeliczeniu na projekt oraz umożliwiają wymianę międzynarodową z wieloma różnorodnymi krajami. Największym zainteresowaniem cieszą się w ostatnich latach kraje basenu Morza Śródziemnego, Bałkany i Kaukaz.

Projekty zarejestrowane 2012/ erfasste Projekte 2012	3325	100,00%
projekty dofinansowane/ geförderte Projekte	2993	90,02%
projekty na liście rezerwowej/ Projekte auf der Warteliste	75	2,26%
projekty odwołane/ abgesagte Projekte	220	6,62%
projekty odrzucone/ abgelehnte Projekte	37	1,11%

Duża większość tj. 3068, czyli ponad 92% projektów zgłoszonych w PNWM na rok 2012 została zrealizowana, z czego 75 projektów (2,26%) z powodu wyczerpania środków finansowych zrealizowano bez dofinansowania PNWM lub tylko jeden partner otrzymał dofinansowanie, a drugi pozostał na liście rezerwowej. Początkowo lista rezerwowa była ponad dwa razy dłuższa, zawierała ok. 180 projektów. Jednak pod koniec roku, wraz z wpływającymi zwrotami (środki niewykorzystane podczas zrealizowanych programów lub pochodzące z projektów odwołanych) udało się zmniejszyć liczbę projektów na liście rezerwowej do 75.

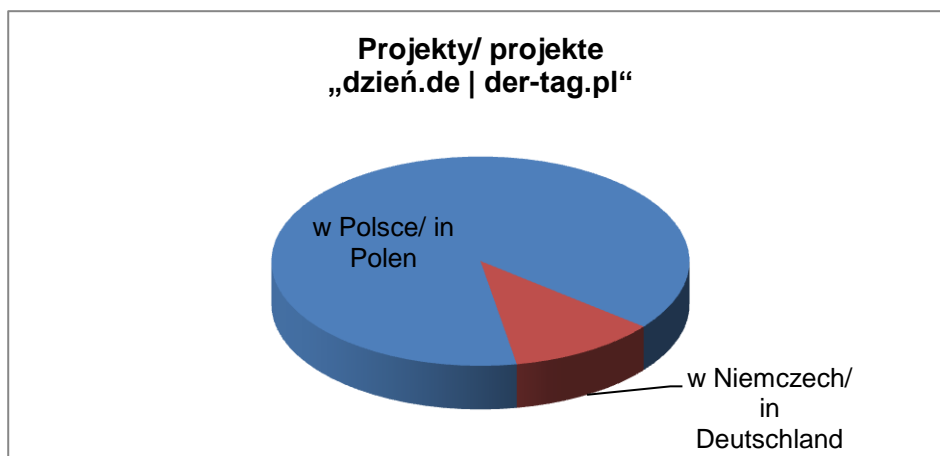
c. Akcja „dzien.de | der-tag.pl“

W 2012 roku PNWM po raz drugi zaprosiła szkoły, instytucje pracujące z młodzieżą, instytucje publiczne, edukacyjne oraz domy kultury do akcji „dzien.de | der-tag.pl”. Organizując i odwiedzając w jej ramach imprezy informacyjne o Polsce i Niemczech, młodzi ludzie w obu krajach mieli okazję do lepszego poznania kraju sąsiada.

W 2012 roku PNWM ponownie koordynowała akcję „dzien.de | der-tag.pl”. W jej ramach odbyło się 96 projektów. Nie znalazły się one w zestawieniu dotowanych projektów, gdyż – w przeciwieństwie do programów w ramach akcji w 2011 roku – nie otrzymały wsparcia finansowego.

„dzien.de der-tag.pl“	liczba projektów/ Anzahl der Projekte
organizacje pozaszkolne/ außerschulische Organisationen	17
instytucje publiczne/ öffentliche Institutionen	15
szkoły/ Schulen	64
łącznie/ gesamt	96

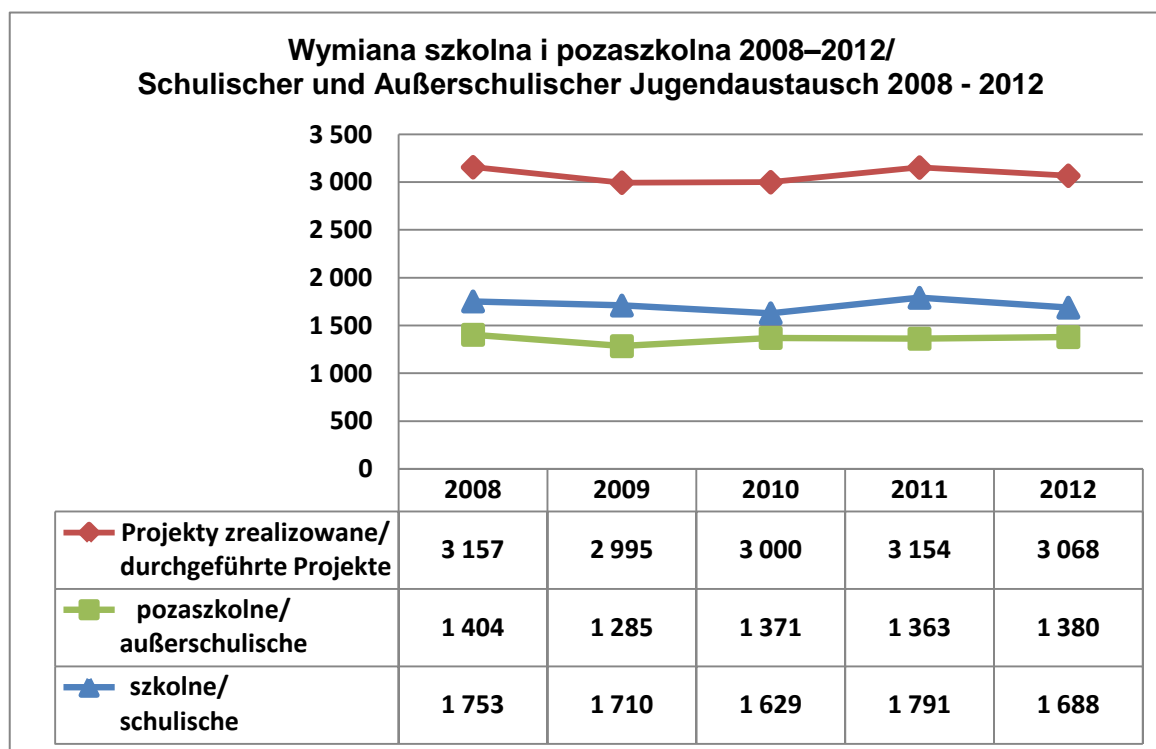
Od 1 do 15 maja 2012 roku młodzież i jej opiekunowie w obu krajach zorganizowali 96 projektów o różnorodnej tematyce. W sumie w ramach „dzien.de | der-tag.pl” odbyło się 85 projektów w Polsce i 11 w Niemczech. W akcję najliczniej zaangażowały się polskie szkoły, które zorganizowały 60 projektów, podczas gdy niemieckie tylko cztery. Organizatorzy pozaszkolni przeprowadzili 17 projektów. W akcję włączyło się również 15 instytucji publicznych, edukacyjnych i instytucji kultury.

Wszystkie projekty zostały zaprezentowane na stronie internetowej akcji. Otrzymały od PNWM informacje i wskazówki merytoryczne oraz publikacje i upominki. Akcję wsparły Federalne Ministerstwo do Spraw Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży (Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend), patronując projektowi edukacyjnemu „Różnorodność jest dobra” („Vielfalt tut gut”) oraz Instytuty Polskie w Berlinie i Lipsku, Konsulaty Generalne RFN we Wrocławiu, Krakowie i Gdańsku, a także Ambasada RP w Berlinie, organizując dni otwartych drzwi oraz patronując projektom organizowanym przez szkoły.

d. Szkolna i pozaszkolna wymiana młodzieży w latach 2008–2012

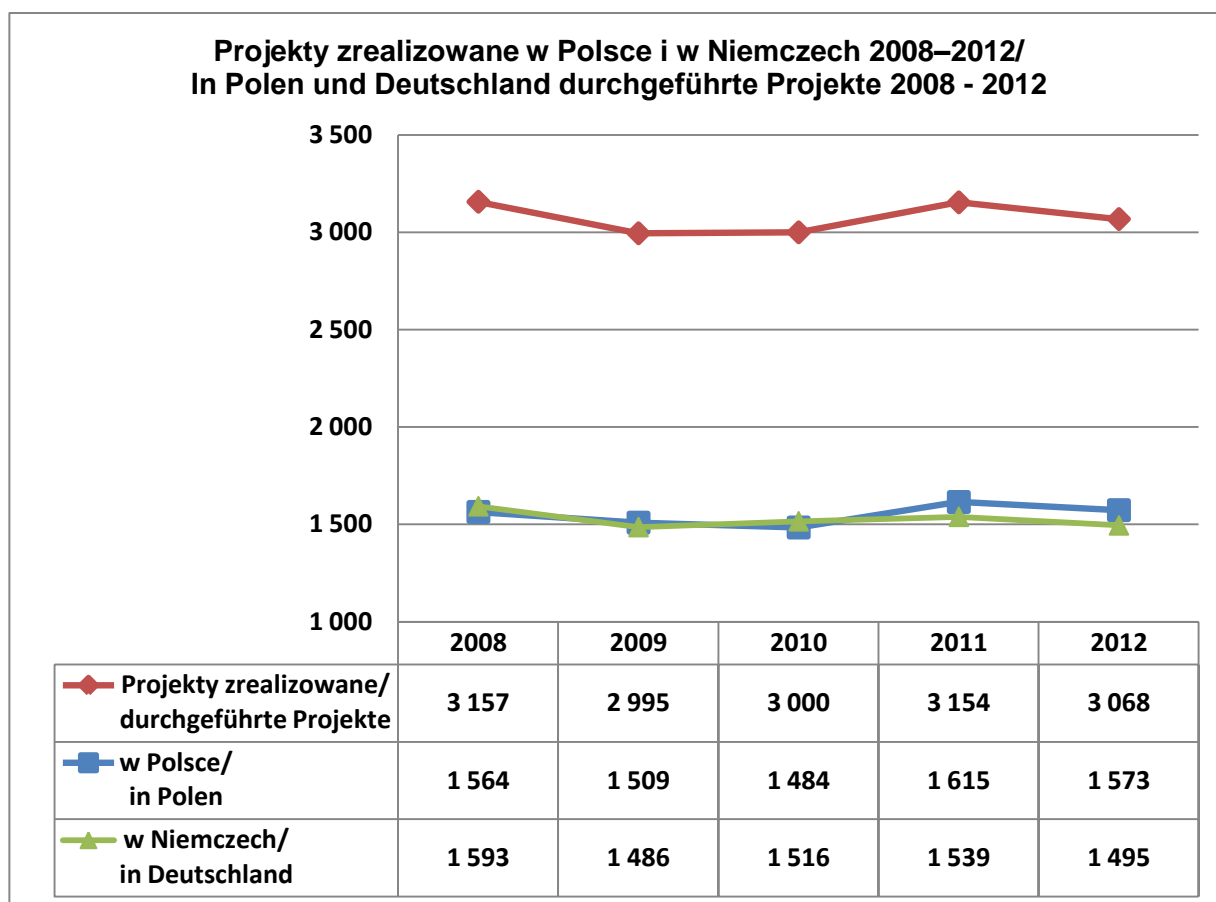
Po wyraźnym spadku ilości projektów w roku 2009 w porównaniu do roku poprzedniego o 162 projekty, łączna liczba projektów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży ustabilizowała się i oscyluje każdego roku wokół 3000 zrealizowanych programów. Tylko w 2011 r. ilość projektów znacznie wzrosła, co miało bezpośredni związek z ogłoszeniem wspomnianej wyżej akcji „dzien.de | der-tag.pl”, w ramach której jednorazowo dofinansowano dodatkowo 221 małych projektów.

Rozłożenie projektów pomiędzy wymianą szkolną (2012: 55%) a pozaszkolną (45%) pozostaje na przestrzeni ostatnich pięciu lat na zbliżonym poziomie. W wymianie szkolnej największy spadek projektów wymian, bo aż o 81 odnotowano w 2010 r., podczas gdy w tym samym roku liczba programów w wymianie pozaszkolnej wzrosła o 86.

e. Projekty zrealizowane w Polsce i w Niemczech w latach 2008–2012

W ostatnich latach liczba projektów zrealizowanych w obu krajach była każdego roku w zasadzie zbliżona. Jednak w 2011 r. zarejestrowano wyraźnie więcej projektów w Polsce niż w Niemczech, co było konsekwencją akcji „dzien.de | der-tag.pl”. W 2012 r. nadal utrzymała się przewaga aż 78 projektów realizowanych w Polsce, co można łączyć między innymi z Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej 2012, które odbywały się na terenie Polski i Ukrainy. Na tę okoliczność PNWM zainicjowała akcję „TriM – hatrick dla Europy”, w ramach której w 13 turniejach, w których zmagano się ze sobą 79 drużyn, wzięło udział ok. 600 młodych ludzi oraz ponad 160 opiekunów. Także inne współpracujące ze sobą szkoły i organizacje, chcąc wspólnie przeżyć atmosferę mistrzostw, zaplanowały realizację swoich projektów w Polsce.

2. Uczestnicy w liczbach

a. Uczestnicy projektów w 2012 r.

W projektach zrealizowanych w roku 2012 uczestniczyło łącznie 108 152 osób. Podobnie jak w latach poprzednich udział młodych Polaków i Niemców pozostawał na zbliżonym poziomie i wynosił w każdej z grup po ponad 52 tys. Liczba uczestników projektów trójstronnych spoza Polski i Niemiec wyniosła niespełna 3%. Udział uczniów w projektach wymiany szkolnej (59%) utworzył przewagę nad ilością uczestników projektów wymiany pozaszkolnej (41%) w wysokości 18 punktów procentowych.

Uczestnicy projektów wymiany 2012/ Teilnehmende an Austauschprojekten 2012				
	z Polski/ aus Polen	z Niemiec/ aus Deutschland	z innego kraju/ aus Drittland	łącznie/ gesamt
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	20 471	21 082	2 622	44 175
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	31 738	31 488	751	63 977
łącznie/ gesamt	52 209	52 570	3 373	108 152

Pomimo że w roku 2012 odbyło się o 86 projektów mniej niż w roku poprzednim, to liczba uczestników nie zmniejszyła się, a nawet nieznacznie wzrosła o 0,3%. Rozbieżność tę tłumaczy również przeprowadzona w 2011 r. przez PNWM akcja „dzien.de | der-tag.pl“, która objęła dodatkowo 221 małych projektów. W ujęciu liczbowym projekty te nie uwzględniały liczby uczestników, ponieważ w większości nie były spotkaniem młodzieży, lecz np. przygotowaniem wystawy, publikacji, prezentacji wyników prac projektowych lub prezentacji kraju sąsiada itp.

Poniższa tabela przedstawia zmianę procentową liczby uczestników w 2012 r. w porównaniu do roku poprzedniego.

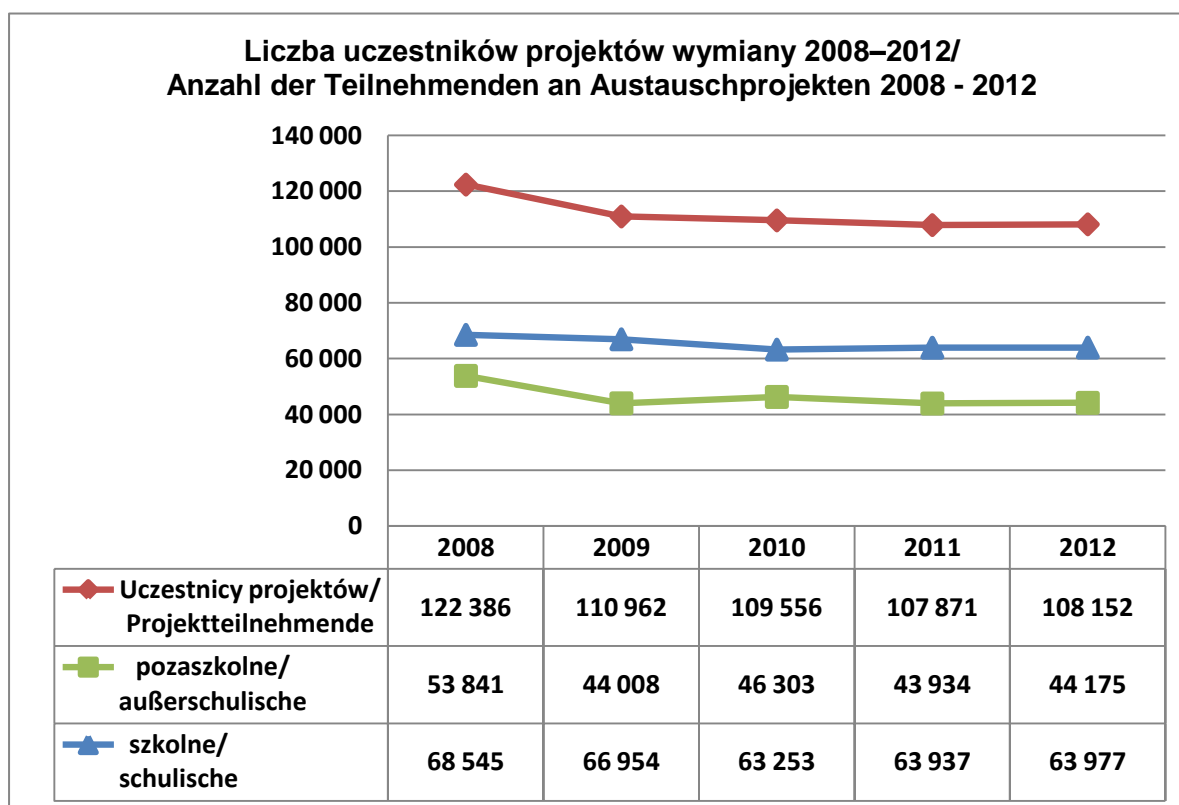
Porównanie z rokiem 2011/ Vergleich mit dem Jahr 2011								
	z Polski/ aus Polen		z Niemiec/ aus Deutschland		z innego kraju/ aus Drittland		łącznie/ gesamt	
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	20 562	-0,4%	21 241	-0,7%	2 131	23,0%	43 934	0,5%
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	31 681	0,2%	31 706	-0,7%	550	36,5%	63 937	0,1%
łącznie/ gesamt	52 243	-0,1%	52 947	-0,7%	2 681	25,8%	107 871	0,3%

Wyraźny wzrost, sięgający 26%, nastąpił w liczbie uczestników projektów trójstronnych pochodzących spoza Polski i Niemiec. Przyczyny takiego wzrostu należy upatrywać we wspomnianych już dużych projektach, które PNWM, a także podmioty pojedyncze i jednostki centralne przeprowadzili w związku z Mistrzostwami Europy w Piłce Nożnej.

b. Uczestnicy szkolnej i pozaszkolnej wymiany młodzieży w latach 2008–2012

Po niewielkim spadku w 2009 r. liczba uczestników polsko-niemieckich spotkań młodzieży, podobnie jak i liczba projektów, utrzymuje się na stałym poziomie. W projektach wymiany wspieranych przez PNWM każdego roku bierze udział niemal 110 000 młodych ludzi.

Od utworzenia PNWM do 2005 r. liczby projektów i uczestników wymian pozaszkolnych górowały nad wymianą szkolną średnio o 10 punktów procentowych. Od roku 2006 tendencja ta odwróciła się i wymiana szkolna zyskała przewagę nad wymianą pozaszkolną zarówno w liczbie projektów jak i uczestników. W 2012 r. w 1688 projektach szkolnych wzięło udział prawie 64 tys. uczniów i nauczycieli, podczas gdy w projektach wymiany pozaszkolnej o ok. 20 tys. uczestników mniej, co przedstawiają poniższy wykres i tabela.

Odwrócenie się tendencji w rozwoju wymiany szkolnej i pozaszkolnej w połowie pierwszej dekady bieżącego stulecia zbiega się między innymi z momentem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Do tego czasu wyraźne było wzmożone zaangażowanie organizacji pozarządowych i podmiotów niepublicznych na rzecz jednoczącej się Europy. Niemieckie organizacje i stowarzyszenia młodzieżowe były w latach 90-tych ubiegłego wieku pomostem dla wielu polskich organizacji na drodze do budowania współpracy międzynarodowej. Polskie organizacje czerpały od swoich niemieckich partnerów wiedzę, doświadczenia i kontakty, które przełożyły się następnie na nowe sieci kontaktów i licznie organizowane projekty międzynarodowe wspierane ze środków europejskich.

Dodatkowym czynnikiem, który wpłynął na spadek liczby projektów szczególnie w wymianie pozaszkolnej była wprowadzana sukcesywnie od 2008 r. w niemieckich krajach związkowych reforma oświaty „G8”, której istotą było skrócenie nauki w gimnazjach z dziewięciu do ośmiu lat (matura po 12 roku nauki). Zarówno reforma G8 jak i wprowadzenie w szkolnictwie

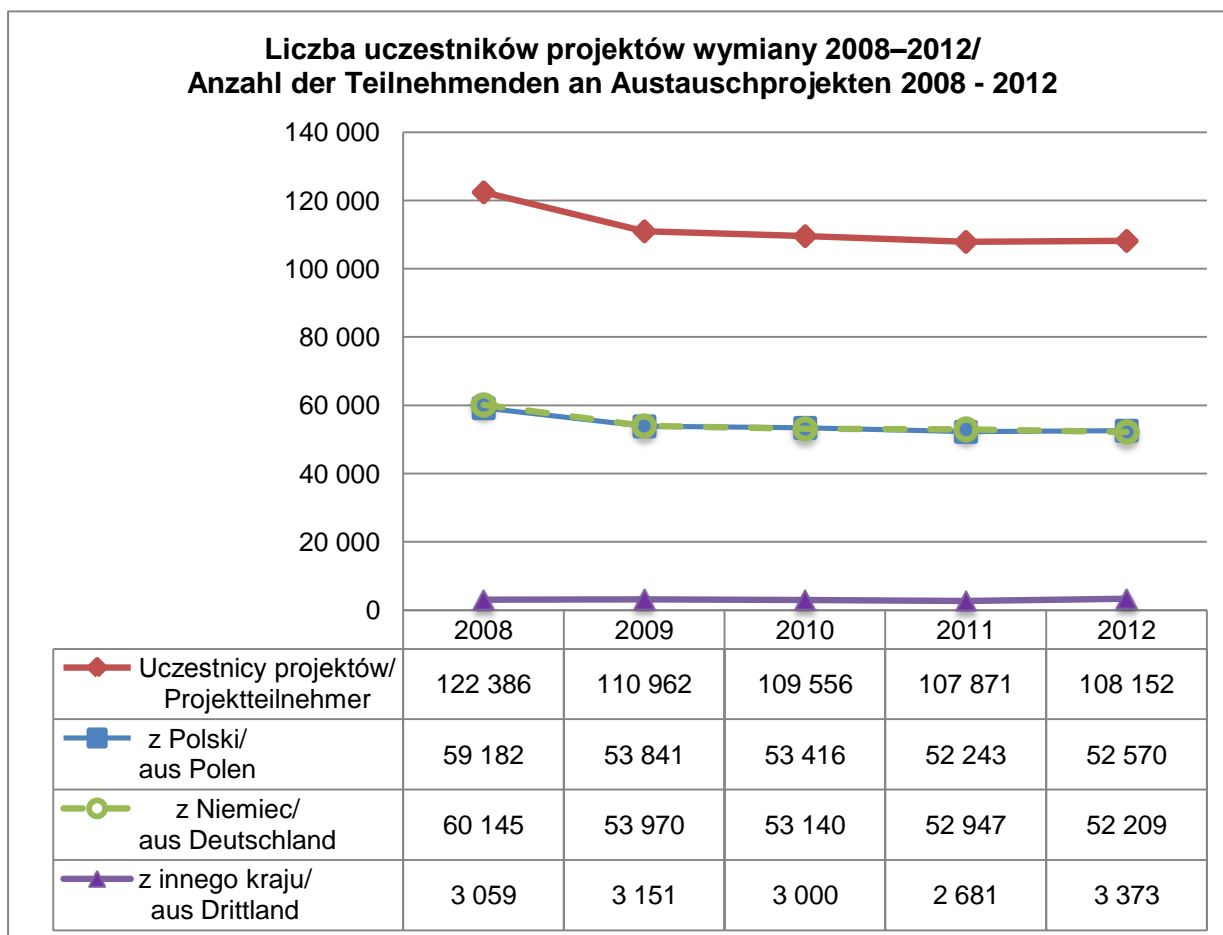
wyższym systemu bolońskiego spowodowały skrócenie poszczególnych etapów nauki, a tym samym większe obciążenie programów nauczania. W praktyce zmiany te oznaczały dla uczniów i studentów mniej czasu na zajęcia pozalekcyjne czy pozauczelniane, a więc i na udział w projektach międzynarodowej wymiany młodzieży.

Stosunkowo stabilny rozwój wymiany szkolnej opiera się zaś od lat na trwałych partnerstwach, zawieranych pomiędzy polskimi i niemieckimi szkołami. Nawet w przypadku odejścia ze szkoły nauczyciela odpowiedzialnego za projekty wymiany, współpraca w większości przypadków nie wygasa, lecz jest kontynuowana przez innych pedagogów.

c. Uczestnicy z Polski i Niemiec w latach 2008–2012

Chociaż PNWM nie narzuca podmiotom kryterium, by liczba młodzieży z Polski i Niemiec, która uczestniczy w projekcie, była dokładnie taka sama (Wytyczne wspierania mówią jedynie o zrównoważonej liczbie uczestników), to od czasu utworzenia PNWM łączna liczba uczestników z obu krajów pozostaje każdego roku na niemal identycznym poziomie.

Łączna liczba uczestników spoza Polski i Niemiec wzrosła w 2012 r. o prawie 26% (zob. część II, rozdział 2a).

3. Dni projektowe

a. Osobodni w 2012 r.

Osobodni 2012/ Teilnehmertage 2012			
	w Polsce/ in Polen	w Niemczech/ in Deutschland	łącznie/ gesamt
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	147 211	173 550	320 761
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	219 900	196 749	416 649
łącznie/ gesamt	367 111	370 299	737 410

Liczba osobodni jest iloczynem liczby uczestników i dni przypisanych do danego projektu. Liczba ta ma istotne znaczenie w pracy PNWM, ponieważ to od niej bezpośrednio zależy wysokość dofinansowania przyznawana do projektu. Dotacje do kosztów programu, które stanowią największą część budżetu wspierania PNWM, oblicza się mnożąc właściwą stawkę ryczałtową przez liczbę osób i dni. A w związku z tym suma osobodni jest liczbą bardziej wymierną dla porównania wydatkowanych środków z budżetu PNWM niż liczba zrealizowanych projektów czy łączna suma uczestników (por. część II, rozdział 11).

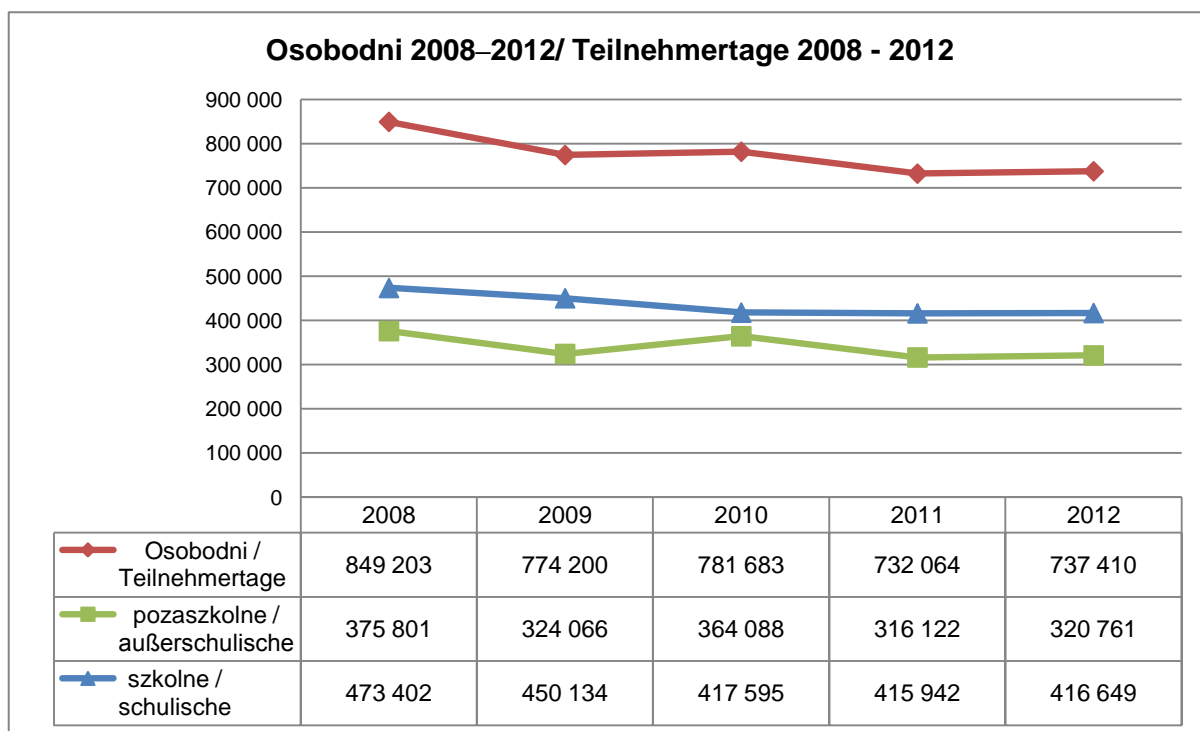
Przykładowo liczba projektów zrealizowanych w roku 2012 zmalała o 2,73% w porównaniu do roku poprzedniego, lecz liczba osobodni wzrosła o 0,73%. Co w praktyce oznacza, że pomimo mniejszej ilości projektów zapotrzebowanie na środki finansowe w 2012 r. było wyższe niż w roku 2011.

Z powyższych liczb można również odczytać, że każdego dnia w Polsce i Niemczech w projektach wspieranych przez PNWM uczestniczyło prawie 2000 młodych osób.

Różnica pomiędzy liczbą osobodni w wymianie szkolnej (56,5%) i pozaszkolnej (43,5%) mieściła się w 2012 r. – podobnie ja i w 2011 r. – w granicach 13 punktów procentowych.

Na uwagę zasługuje także fakt, że w odróżnieniu od wymiany szkolnej, w wymianie pozaszkolnej wyższa liczba osobodni przypada na projekty realizowane w Niemczech. Prawdopodobnie związane jest to z tym, że programy pozaszkolne odbywają się częściej poza rodzinami, np. w domach spotkań młodzieży, których oferta dla grup polsko-niemieckich znacznie bardziej rozwinięta jest i wyspecjalizowana na terenie Niemiec.

Porównanie z rokiem 2011/ Vergleich mit dem Jahr 2011						
	w Polsce/ in Polen		w Niemczech/ in Deutschland		łącznie/ gesamt	
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	143 383	2,67%	172 739	0,47%	316 122	1,47%
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	215 524	2,03%	200 418	-1,83%	415 942	0,17%
łącznie/ gesamt	358 907	2,29%	373 157	-0,77%	732 064	0,73%

b. Osobodni w szkolnej i pozaszkolnej wymianie młodzieży w latach 2008–2012

Liczba osobodni na przestrzeni ostatnich pięciu lat zmniejszyła się łącznie o prawie 112 tys., tj. spadła w 2012 r. o ok. 13% w porównaniu do roku 2008. W tym samym przedziale czasowym liczba uczestników zmalała o 9%, a projektów zaledwie o 3%. Oznacza to, że organizatorzy wymian rzadziej rezygnują ze współpracy polsko-niemieckiej, lecz programy dłuższe z większą ilością uczestników wypierane są przez krótsze, realizowane przy mniejszej ilości uczestników.

W ostatnich trzech latach tendencja spadkowa wyhamowała i w liczba osobodni utrzymuje się na stałym poziomie.

4. Projekty w Polsce w 2012 r.

a. Liczba projektów i uczestników w Polsce

W niniejszym rozdziale zostały zestawione liczby projektów oraz uczestników przypadające na polsko-niemieckie programy wymiany realizowane w poszczególnych regionach Polski w 2012 r., a także ich zmiana procentowa w porównaniu do roku 2011.

województwo/ Wojewodschaft	Projekty/ Projekte				Uczestnicy/ Teilnehmende	
	pozaszkolne/ außerschulisch	szkolne/ schulisch	łącznie/ gesamt	w por. z 2011/ im Vgl. zu 2011	liczba/ Anzahl	w por. z 2011/ im Vgl. zu 2011
Dolnośląskie	106	152	258	4,5%	9 484	13,2%
Kujawsko-Pomorskie	8	23	31	-31,1%	1 145	-10,9%
Lubelskie	29	34	63	1,6%	2 299	12,5%
Lubuskie	76	72	148	10,4%	5 975	18,9%
Łódzkie	5	23	28	-6,7%	878	-15,3%
Mazowieckie	23	63	86	-1,1%	2 957	-29,2%
Małopolskie	140	137	277	16,9%	8 878	22,7%
Opolskie	16	28	44	-26,7%	1 880	-20,8%
Podkarpackie	1	26	27	-27,0%	962	-11,9%
Podlaskie	7	3	10	-33,3%	252	-36,0%
Pomorskie	48	59	107	16,3%	3 854	17,4%
Śląskie	29	69	98	-10,9%	3 541	10,5%
Świętokrzyskie	4	9	13	-35,0%	384	-37,7%
Warmińsko-Mazurskie	25	53	78	-4,9%	2 731	6,9%
Wielkopolskie	53	94	147	-8,1%	5 505	-0,5%
Zachodniopomorskie	79	79	158	-19,8%	6 449	1,1%
łącznie	649	924	1 573	-2,6%	57 174	4,7%

Pod względem ilości zrealizowanych projektów, zaraz po województwie małopolskim, w 2012 roku bezsprzecznie prowadził cały region przygraniczny, obejmujący województwa: zachodniopomorskie, lubuskie i dolnośląskie. Listę województw zamknęły: łódzkie i świętokrzyskie w Polsce Centralnej oraz Podkarpacie i Podlasie w Polsce Wschodniej.

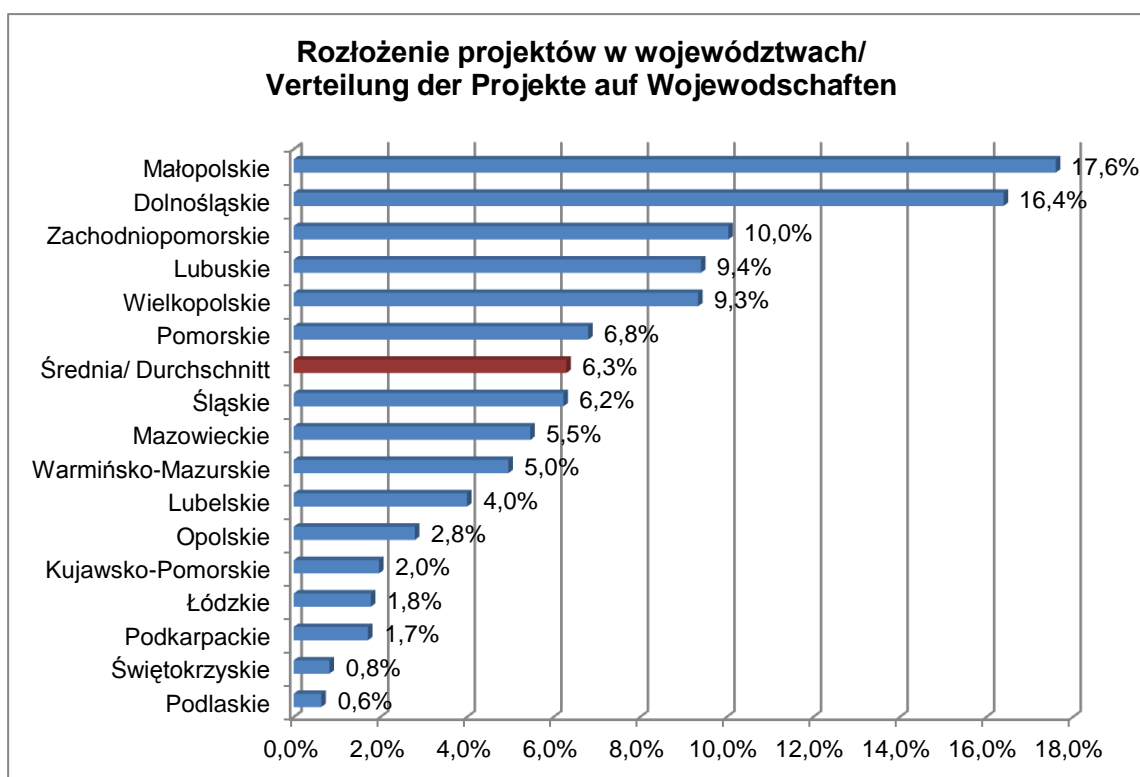
Na najwyższą liczbę projektów, przypisaną do Małopolski, wpłynęły bez wątpienia programy realizowane w Międzynarodowym Domu Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu. Są to przede wszystkim projekty historyczne i podróże do miejsca pamięci. W roku 2012 spośród wszystkich 277 realizowanych w Małopolsce aż 148 projektów, tj. ponad połowa odbyło się w Oświęcimiu.

Podobnie wysoka liczba projektów w województwie dolnośląskim ma kilka przyczyn. W Krzyżowej koło Świdnicy znajduje się Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży, w którym w 2012 r. przeprowadzono 78 polsko-niemieckich projektów wymiany młodzieży. Ponadto dolnośląskie jest najludniejszym z województw przygranicznych. Przykładowo w samym Wrocławiu w 2012 r. było zarejestrowanych aż 96 podmiotów, aktywnych we współpracy polsko-niemieckiej.

Do sukcesu wymiany polsko-niemieckiej w obszarze przygranicznym przyczyniły się z pewnością Euroregiony: Pomerania, Pro Europa Viadrina, Sprewa-Nysa-Bóbr i Nysa, które pełniąc funkcję jednostek centralnych PNWM, wspierają także merytorycznie wymianę polsko-niemiecką na terenie podległych sobie gmin, służąc wnioskodawcom doradztwem, jak również organizując dla nich warsztaty metodyczne i fora wymiany doświadczeń.

Mimo wielu prób aktywizacji, jak np. organizowanie imprez informacyjnych, warsztatów metodycznych „Pierwsze kroki” oraz giełd kontaktów nie udało się dotąd wzmocnić projektów wymiany w centralnych i wschodnich regionach Polski, w których jest ona najslabiej reprezentowana (poniżej 2%).

W 2012 r. zauważalny jest spadek liczby projektów w całej Polsce (-2,6%) i równoczesny wzrost liczby uczestników (4,7%), co niewątpliwie związane jest z opisaną wcześniej akcją „dzien.de | der-tag.pl”, realizowaną przez PNWM w roku 2011 (zob. część II, rozdział 1c).

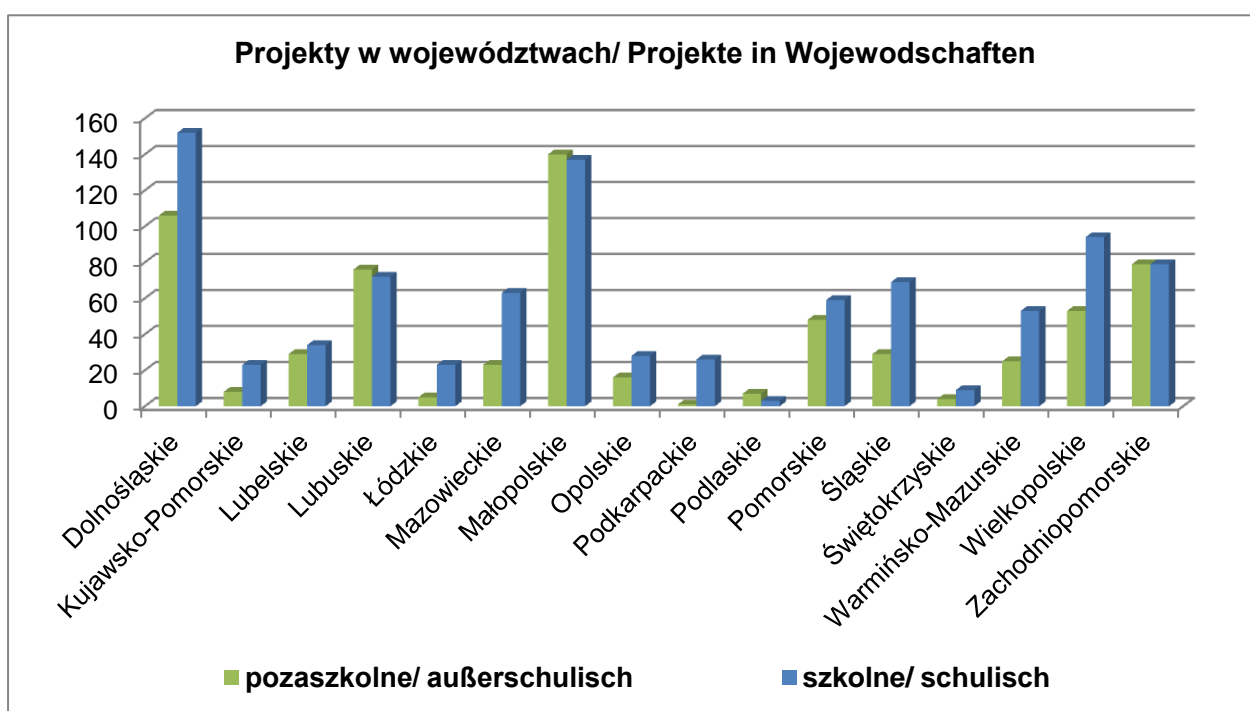
b. Wymiana szkolna i pozaszkolna w poszczególnych województwach

Na podstawie liczby projektów zrealizowanych w Polsce w 2012 r. wymiana pozaszkolna wyprzedza szkolną tylko w trzech województwach: lubuskim i podlaskim o cztery projekty, a w małopolskim o trzy. Dużą przewagę zapewniła sobie za to wymiana szkolna na Dolnym Śląsku, gdzie w Krzyżowej odbyło się tym razem więcej projektów spotkań uczniów. Ponadto wiele wrocławskich szkół pielęgnuje partnerstwo nie z jedną, lecz czasami nawet z kilkoma szkołami w Niemczech jak np. Zespół Szkół nr 5, który każdego roku organizuje ok. 10 polsko-niemieckich projektów wymiany.

Przy tworzeniu nowych partnerstw szkolnych dużą rolę – obok profilu szkoły, wieku i zainteresowań uczniów – odgrywa także położenie geograficzne szkoły partnerskiej. Często

zdarza się, że nietatwo jest szkole z Białegostoku (województwo podlaskie) czy z Kielc (świętokrzyskie) znaleźć partnera w Niemczech. Szkoły niemieckie poszukują najchętniej do współpracy szkół w dużych miastach: w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Gdańsku czy Poznaniu. Stąd też szkoły w tych miastach cieszą się dużym udziałem we współpracy polsko-niemieckiej, co jednocześnie widać po liczbach projektów szkolnych, zrealizowanych w tych województwach, tj. w mazowieckim, małopolskim, dolnośląskim, pomorskim i wielkopolskim.

Dzięki nawiązaniu w 2011 r. bliższej współpracy z Kuratorium Oświaty w Katowicach, zorganizowano dla nauczycieli z województwa śląskiego dwa duże spotkania informacyjne oraz warsztaty metodyczne, które zaowocowały wzrostem liczby projektów wymiany szkolnej w tym regionie.

5. Projekty w Niemczech w 2012 r.

a. Liczba projektów i uczestników w Niemczech

W 2012 r. zrealizowano łącznie 1495 projektów na terenie Niemiec (o 78 mniej niż w tym samym czasie w Polsce), w których wzięło udział prawie 51 tys. uczestników (w Polsce – 57 tys.). W porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się zarówno liczba projektów (-2,9%), jak i uczestników (-4,3%).

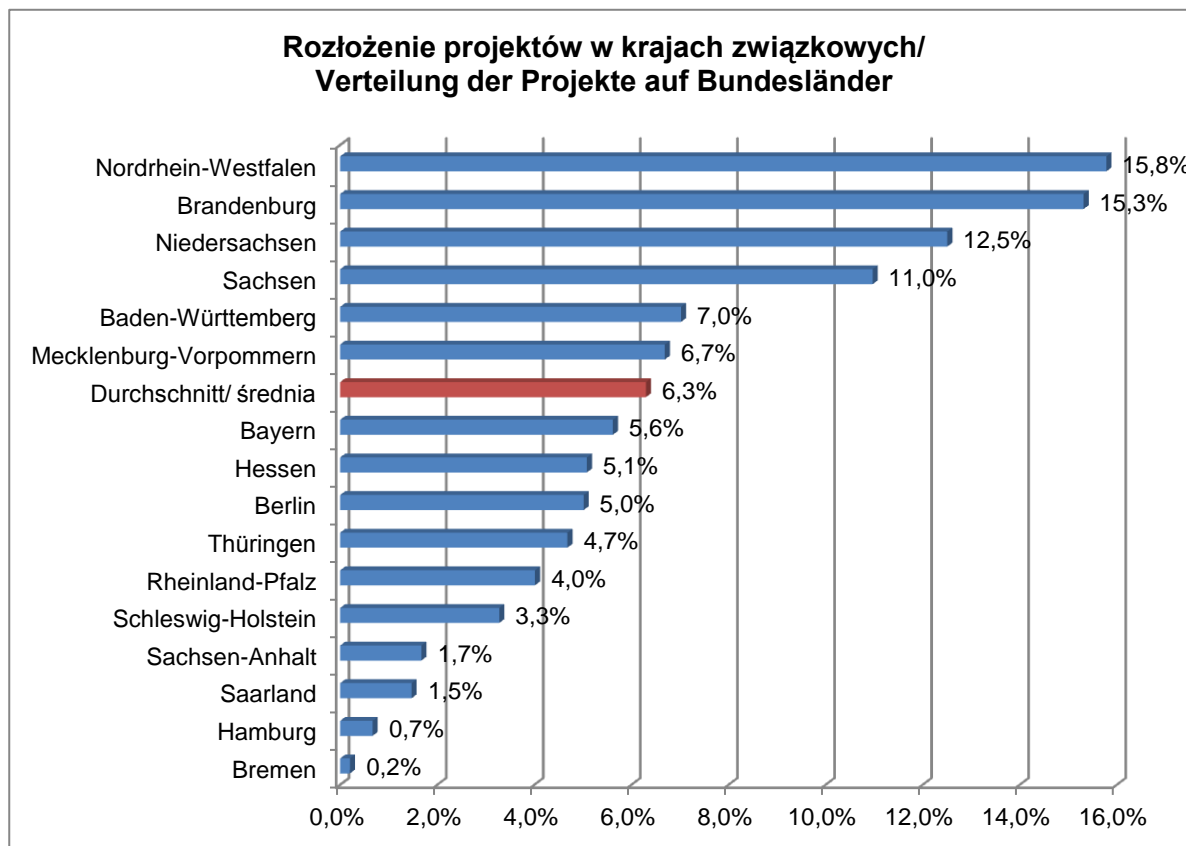
kraj związkowy/ Bundesland	Projekty/ Projekte				Uczestnicy/ Teilnehmende	
	pozaszkolne/ außerschulisch	szkolne/ schulisch	łącznie/ gesamt	w por. z 2011/ im Vgl. zu 2011	liczba/ Anzahl	w por. z 2011/ im Vgl. zu 2011
Baden-Württemberg	25	80	105	20,7%	3 900	13,3%
Bayern	21	63	84	-10,6%	3 284	3,5%
Berlin	59	16	75	-21,9%	2 154	-19,9%
Brandenburg	175	54	229	-4,6%	8 133	-4,6%
Bremen	2	1	3	-25,0%	122	-41,9%
Hamburg	3	7	10	150,0%	394	183,5%
Hessen	33	43	76	-1,3%	2 404	-18,9%
Mecklenburg-Vorpommern	75	25	100	23,5%	2 951	31,4%
Niedersachsen	38	149	187	-8,3%	7 095	-8,7%
Nordrhein-Westfalen	69	167	236	-6,0%	8 041	-6,2%
Rheinland-Pfalz	9	51	60	-6,3%	2 063	-17,8%
Saarland	8	14	22	4,8%	1 013	6,0%
Sachsen	134	30	164	4,5%	4 775	-1,6%
Sachsen-Anhalt	15	10	25	-19,4%	863	-21,8%
Schleswig-Holstein	13	36	49	-10,9%	1 733	-14,1%
Thüringen	52	18	70	-4,1%	2 053	-1,9%
łącznie/ gesamt	731	764	1 495	-2,9%	50 978	-4,3%

Podobnie jak w roku wcześniejszym, w 2012 najwięcej projektów odbyło się w krajach związkowych, leżących przy granicy z Polską – w Brandenburgii (Brandenburg) i Saksonii (Sachsen) oraz w najludniejszych krajach związkowych: Nadrenii Północnej-Westfalii (Nordrhein-Westfalen) oraz Dolnej Saksonii (Niedersachsen).

Najmniej spotkań miało miejsce w zachodniemieckich miastach wydzielonych Hamburgu i Bremie (Bremen), choć odnosząc liczbę projektów do liczby mieszkańców Hamburg z 10 projektami nie wypada najgorzej. Tu też miał miejsce największy procentowy wzrost liczby projektów, choć w porównaniu do roku 2011 odbyło się ich tylko sześć więcej.

O 19 zwiększyła się liczba projektów w Meklemburgii-Pomorzu Przednim (Mecklenburg-Vorpommern) i o 18 w Badenii-Wirtembergdze (Baden-Württemberg), co spowodowało równocześnie wzrost liczby uczestników wymian w tych landach.

Największy procentowy spadek zarówno liczby projektów jak i liczby uczestników odnotowały: Brema, Berlin i Saksonia-Anhalt (Sachsen-Anhalt).

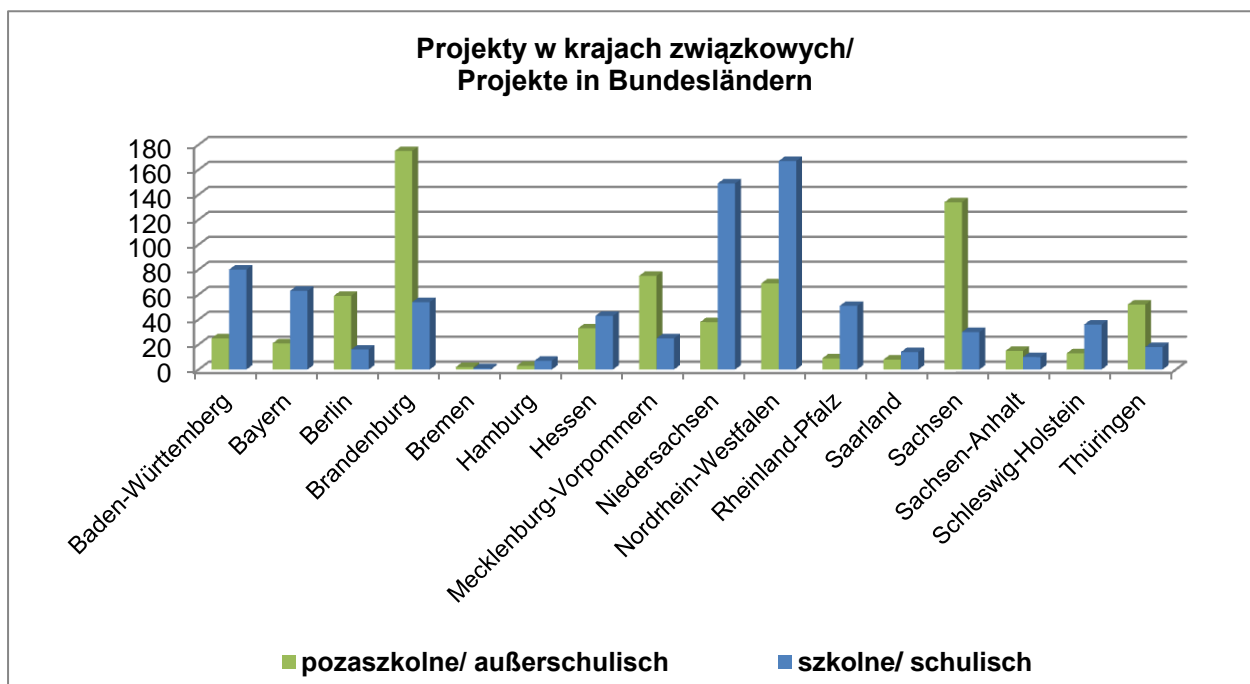
b. Wymiana szkolna i pozaszkolna w krajach związkowych

W rozłożeniu liczby projektów pomiędzy poszczególne kraje związkowe znamienne są duże różnice pomiędzy wymianą szkolną i pozaszkolną. Podczas gdy w Brandenburgii i Saksonii, ale także i w pozostałych landach wschodnioniemieckich, położonych przy lub blisko granicy z Polską: w Berlinie, Meklemburgii-Pomorzu Przednim, Saksonii-Anhalt i Turynгии (Thüringen) przeważają znacznie projekty podmiotów pozaszkolnych. Natomiast w Niemczech Zachodnich – głównie w Nadrenii Północnej-Westfalii i Dolnej Saksonii, a także i w Badenii-Wirtembergdze, Bawarii i Nadrenii-Palatynacie zdecydowanie dominuje współpraca szkolna.

Przyczyny takiego podziału mają prawdopodobnie swe podłoże w przeszłości. Po zjednoczeniu Niemiec szkoły z nowych krajów związkowych szukały współpracy przede wszystkim ze szkołami Europy Zachodniej i USA, co było podyktowane z jednej strony chęcią poznania niedostępnego dotąd świata, z drugiej zaś motywowane nauką języków obcych. Z podobnym nastawieniem szkoły polskie poszukiwały partnerów do współpracy. One również chciały budować współpracę ze szkołą z „prawdziwego” Zachodu. I tu uczniowie i nauczyciele starych landów wykazali dużą otwartość i chęć poznania nieznanego dotąd kraju sąsiada. Ponieważ partnerstwa szkolne należą do tych najtrwalszych, to wiele z nich przetrwało do dnia dzisiejszego i często ma już ponad dwadzieścia lat.

Organizowane rokrocznie giełdy kontaktów adresowane są przeważnie do szkół wschodnioniemieckich. Każde z nich prowadzą do nawiązania nowych kontaktów i współpracy, lecz pomimo to dysproporcja w liczbie polsko-niemieckich partnerstw szkolnych ze Wschodem i Zachodem Niemiec zdaje się być jeszcze długo nie do pokonania.

Wymiana pozaszkolna bazuje w dużej mierze na podmiotach niepublicznych, a w szczególności na domach spotkań młodzieży. Wiele takich placówek położonych we wschodniej części Niemiec wyspecjalizowało się w pedagogice projektów polsko-niemieckich spotkań młodzieży, wypracowało bogatą i atrakcyjną ofertę programową, którą przyciąga pod swój dach młodzież z obu krajów do udziału we wspólnych projektach.

6. Czas trwania projektów

Zgodnie z Wytycznymi wspierania PNWM dofinansowuje przede wszystkim projekty, które umożliwiają młodzieży z Polski i Niemiec spotkanie i wzajemne poznanie się. Wspólnie realizowany program projektu powinien obejmować minimum cztery, a maksymalnie 28 dni. Tylko w obszarze przygranicznym możliwe są spotkania dzieci i młodzieży, trwające krócej niż cztery dni. Natomiast w praktyce zawodowe i programy indywidualnej wymiany młodzieży nie mogą trwać dłużej niż trzy miesiące. Jak długo trwają projekty spotkań polsko-niemieckich przedstawia poniższa tabela.

Projekty*/ Projekty*		dni/ Tage		1–3	4–7	8–14	15–28
		2011	2012				
pozaszkolne/ außerschulisch	2011	197	560	385	60		
	2012	172	622	349	72		
szkolne/ schulisch	2011	166	836	610	6		
	2012	141	893	604	7		
łącznie/ gesamt	2011	363	1 396	995	66		
	2012	313	1 515	953	79		

*projekty z wyłączeniem publikacji, małych projektów „4x3 prosta sprawa!” i projektów trwających ponad 28 dni.

Dla potrzeb sporządzenia powyższego zestawienia pierwszy i ostatni dzień projektu zostały każdorazowo policzone jako jeden dzień programu. Zazwyczaj wspólny program w tych dniach odbywa się tylko przez pół dnia, a pozostały czas przeznaczony jest na podróż, która nie wlicza się do czasu wspólnie realizowanego projektu. W praktyce PNWM przyznaje dofinansowanie ryczałtowe na pierwszy i ostatni dzień programu tylko wtedy, gdy w tych dniach faktycznie odbywa się program spotkania obu grup, a nie tylko powitanie bądź pożegnanie.

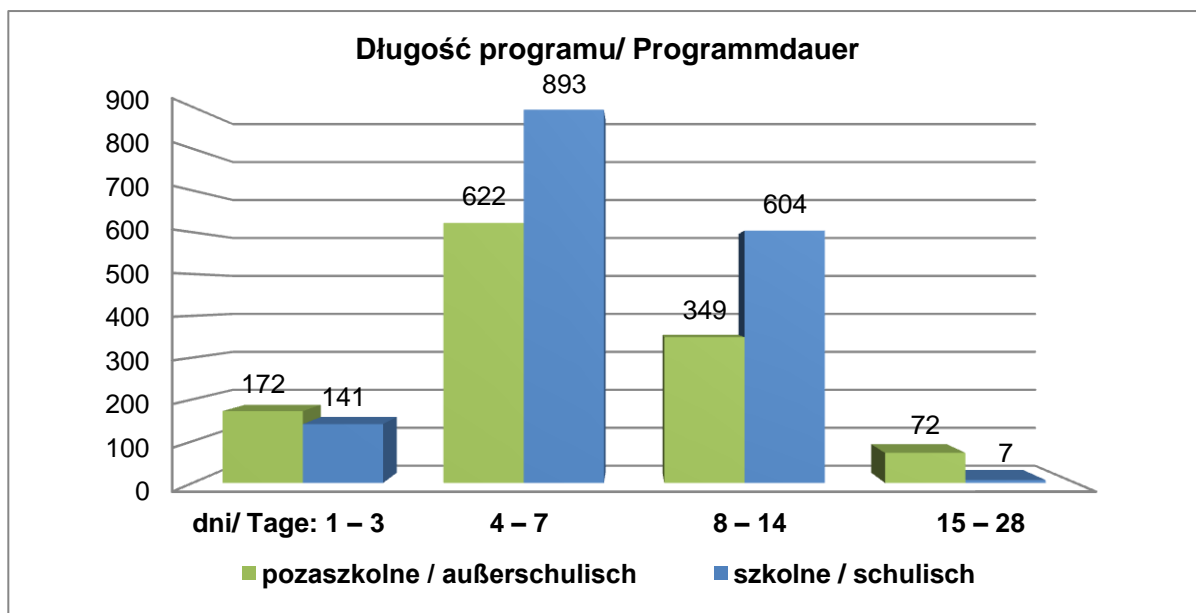
W przedziale projektów trwających od jednego do trzech dni znalazły się wspomniane wyżej projekty przygraniczne. Szkoły czy organizacje młodzieżowe w tym regionie często oddalone są od siebie tylko o kilka lub kilkanaście kilometrów i wówczas są w stanie realizować projekty długofalowe, które składają się z wielu spotkań jedno- lub czasem nawet półdniowych.

Poniżej czterech dni trwa także wiele programów specjalistycznych, które organizowane są przez jednostki centralne i podmioty w celu podnoszenia jakości w projektach wymiany (zob. część II, rozdział 10b).

Zarówno współpraca w regionie przygranicznym jak i programy specjalistyczne są domeną wymiany pozaszkolnej, stąd słupek wymiany pozaszkolnej w poniższym wykresie jest wyższy od szkolnego o 31 projektów.

Klasyczny program wymiany trwa przeważnie od pięciu do ośmiu dni. Dlatego też najwięcej projektów, bo aż 86% w 2012 r. uplasowało się w dwóch środkowych przedziałach. W wymianie szkolnej praktyki realizowane w ramach współpracy dwóch szkół zawodowych trwają najczęściej od dwóch do trzech tygodni. Dlatego zajmują miejsce w dwóch ostatnich przedziałach tabeli i poniższego diagramu.

W wymianie pozaszkolnej występuje więcej projektów trwających ponad 15 dni. Są to najczęściej programy wakacyjne i indywidualne praktyki zawodowe.

7. Podmioty i jednostki centralne w liczbach

Wiele organizacji działających w obrębie wspierania międzynarodowej wymiany młodzieży przedstawia w swoich zestawieniach statystycznych ilość partnerstw. Metoda ta jest szczególnie lubiana w wymianie szkolnej, gdzie często wymienia się liczbę partnerstw szkolnych pomiędzy dwoma krajami. W przypadku partnerstw szkolnych w Polsce i w Niemczech podanie takiej liczby jest wprawdzie możliwe (powyżej 1000), lecz – z uwagi na specyfikę wspierania przez PNWM – trudne do obliczenia i mało wymierne. PNWM wspiera bowiem nie partnerstwa, lecz projekty. Przy tym nie ogranicza szkołom ani ilości, ani profilu partnerów do realizacji projektu. W praktyce oznacza to, że szkoła może współpracować z jedną lub kilkoma szkołami z kraju sąsiada, a także i z organizacją młodzieżową. Projekt może być dodatkowo realizowany w domu spotkań młodzieży, gdzie partnerem będzie młodzież niezrzeszona itp. Ponadto niektóre szkoły organizują jeden projekt wymiany co dwa lata, a inne po kilka w roku.

Aby pomimo to móc przyjrzeć się jak wygląda scena współpracy młodzieżowej pomiędzy Polską a Niemcami, PNWM we współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej stworzyła „Interaktywną mapę polsko-niemieckich partnerstw młodzieży”, która daje wgląd w instytucje oraz szkoły, które od lat współpracują z partnerem z kraju sąsiada, a także prezentuje je w formie krótkich opisów. Mapę partnerstw można znaleźć na stronie internetowej: <http://landkarte.dpiw.org/pl/>

Interaktywna mapa
polsko-niemieckich partnerstw młodzieży

Mapa | Wstęp | Kontakt | Stopka redakcyjna

dpjw
pnwm
Deutsch-Polnisches Jugendwerk
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

Filtruj partnerstwa (Liczba: 23 z 1024)

Przykłady dobrej praktyki

Wybierz rok: 2013

Partnerstwa szkolne

Oberschule Luckau Ginnazjum

Dane kontaktowe Projekt

Oberschule Luckau	Ginnazjum
An der Schanze 44 15926 Luckau Deutschland	Wojska Polskiego 16 67-410 Sława Polen

a. Podmioty dofinansowane przez PNWM w 2012 r.

Poniżej w tabeli ujęte zostały wszystkie podmioty, które w 2012 roku współorganizowały i uczestniczyły w przynajmniej jednym projekcie dofinansowanym przez PNWM.

	z Polski/ aus Polen	z Niemiec/ aus Deutschland	z innego kraju/ aus Drittland	łącznie/ gesamt
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	670	621	131	1 422
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	1 099	1 026	34	2 159
łącznie/ gesamt	1 769	1 647	165	3 581

W porównaniu do roku poprzedniego liczba aktywnych podmiotów została zachowana na porównywalnym poziomie. Należy to rozumieć w ten sposób, że dochodzące każdego roku nowe podmioty zastępują podmioty, które robią przerwę w działalności lub nawet kończą współpracę polsko-niemiecką.

W 2012 r. po ponad 600 polskich i niemieckich podmiotów wymiany pozaszkolnej uczestniczyło w 1380 projektach, co oznacza, że średnio każdy podmiot uczestniczył w ponad dwóch projektach (2,1), zaś w wymianie szkolnej – ponad 1000 szkół z każdego kraju wzięło udział w 1688 projektach, tj. na każdą szkołę przypadło średnio ok. półtora projektu (1,6).

Dysproporcja ta wynika z różnej specyfiki obu obszarów wspierania. Szkoły starają się najczęściej przeprowadzić w roku szkolnym jeden lub dwa wspólne projekty – wizytę i rewizytę. Natomiast w wymianie pozaszkolnej dużo bardziej aktywne są domy spotkań i dachowe organizacje młodzieżowe, z których większość realizuje od kilku do kilkunastu projektów w roku.

b. Aktywne jednostki centralne w 2012 r.

Liczba jednostek centralnych (por. część I, rozdział 4.2) od lat utrzymuje się na stosunkowo niezmiennym poziomie. Za „aktywne” uznaje się w tej statystyce te jednostki centralne, które na przestrzeni roku otrzymały dofinansowanie do co najmniej jednego projektu. Jeśli jednostka centralna przez kilka lat nie składa żadnych wniosków, PNWM wyjaśnia z nią, w jakiej formie ma się odbywać dalsza współpraca.

	w Polsce/ in Polen	w Niemczech/ in Deutschland	łącznie/ gesamt
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	30	57	87
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	9	9	18
łącznie/ gesamt	39	66	105

8. Liczba projektów w rozbiciu na miesiące

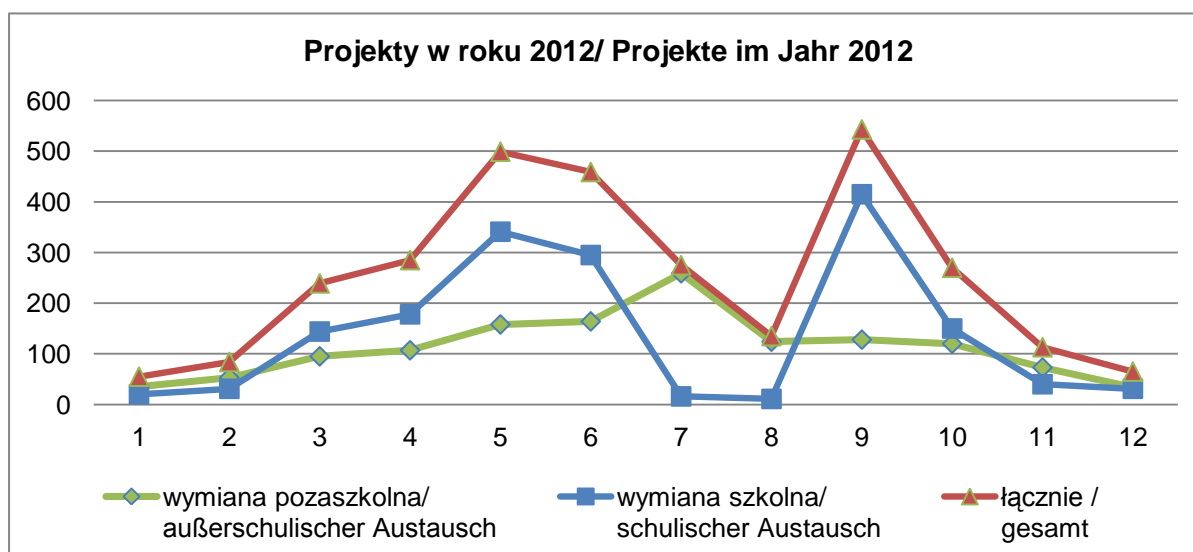
Podobnie jak w latach ubiegłych tak i w 2012 r. nie zmieniła się tendencja, wyznaczająca liczbę projektów realizowanych w poszczególnych miesiącach. W poniższym zestawieniu projekty wymiany zostały przyporządkowane miesiącom zgodnie z datą dnia rozpoczęcia programu, niezależnie od tego, na który miesiąc przypadała większa ilość dni programu.

Łączna liczba projektów w tabeli jest mniejsza od liczby wszystkich zrealizowanych projektów, ponieważ nie zostały w niej uwzględnione publikacje i małe projekty „4x3 prosta sprawa!”, których realizacja jest długofalowa – najczęściej trwa pół roku lub cały rok.

Projekty w roku 2012/ Projekte im Jahr 2012	Styczeń/ Januar	Luty/ Februar	Marzec/ März	Kwiecień/ April	Maj/ Mai	Czerwiec/ Juni	Lipiec/ Juli	Sierpień/ August	Wrzesień/ September	Październik/ Oktober	Listopad/ November	Grudzień/ Dezember
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wymiana pozaszkolna/ außerschulischer Austausch	35	53	95	107	158	164	259	124	128	120	73	34
	2,6%	3,9%	7,0%	7,9%	11,7%	12,1%	19,2%	9,2%	9,5%	8,9%	5,4%	2,5%
wymiana szkolna/ schulischer Austausch	20	31	144	178	341	295	16	11	415	150	40	31
	1,2%	1,9%	8,6%	10,6%	20,4%	17,6%	1,0%	0,7%	24,8%	9,0%	2,4%	1,9%
łącznie/ gesamt	55	84	239	285	499	459	275	135	543	270	113	65

Rok szkolny wyznacza rytm życia większości młodzieży i rodzin i tym samym również rozkład projektów polsko-niemieckiej wymiany młodzieży. Projekty wymiany szkolnej odbywają się niezmiennie przede wszystkim w maju i wrześniu. W każdym z tych miesięcy zrealizowano w 2012 r. ponad 20% łącznej liczby projektów. Kolejne miesiące intensywnej wymiany to czerwiec, kwiecień oraz październik. Najmniej projektów szkolnych odbywa się w miesiącach wakacji (lipiec, sierpień), ferii świątecznych i zimowych (od grudnia do lutego).

Natomiast w wymianie pozaszkolnej najwięcej projektów (ponad 19%) odbywa się niezmiennie w wakacje (lipiec), a następnie późną wiosną (maj, czerwiec), późnym latem (sierpień, wrzesień) oraz w czasie ferii jesiennych (październik).

9. Projekty trójstronne

Zestawienie projektów trójstronnych obejmuje tylko te projekty, na realizację których został złożony do PNWM wniosek o dofinansowanie. W poniższej tabeli nie zostały uwzględnione projekty trójstronne, zrealizowane przy udziale partnerów z Polski i Niemiec, jeżeli:

- projekt otrzymał dofinansowanie ze środków programu UE „Młodzież w działaniu”,
- projekt odbywał się na terenie Niemiec lub Francji i otrzymał dofinansowanie z Niemiecko-Francuskiej Współpracy Młodzieży (NFWM), a polski partner nie złożył do PNWM wniosku o dofinansowanie do kosztów podróży do granicy polsko-niemieckiej ze względu na niewielką kwotę możliwej dotacji,
- projekt odbywał się w innym kraju, a podmioty z Polski i Niemiec nie wniosowały o dofinansowanie do kosztów podróży do granicy, także ze względu na niewielką kwotę możliwej dotacji.

Projekty pozaszkolne/ außerschulische Projekte		2008	2009	2010	2011	2012
łącznie/ gesamt		113	187	188	155	181
Ukraina	Ukraine	20	37	40	29	50
Czechy	Tschechien	16	55	46	56	49
Francja	Frankreich	16	20	19	17	15
Białoruś	Belarus	9	13	22	8	12
Rosja	Russland	8	17	14	8	11
Litwa	Litauen	7	12	5	7	11
Łotwa	Lettland	1	2	6	2	4
Mołdowa	Moldau	0	0	1	0	4
Wielka Brytania	Großbritannien	2	1	1	0	4
Holandia	Niederlande	8	3	5	2	3
Macedonia	Mazedonien	0	0	0	0	3
Włochy	Italien	2	2	2	4	2
Hiszpania	Spanien	2	3	2	1	2
Rumunia	Rumänien	1	3	1	2	2
Bośnia i Hercegowina	Bosnien und Herzegowina	0	0	0	0	2
Izrael	Israel	3	2	4	4	1
Węgry	Ungarn	2	4	5	2	1
Słowacja	Slowakei	3	2	3	2	1
inne	andere	13	11	12	11	7

W 2012 r. czołowe miejsce wśród partnerów projektów trójstronnych w pozaszkolnej wymianie młodzieży po raz pierwszy od 2008 r. zajęła ponownie Ukraina. Z pewnością związane jest to z zainicjowaną przez PNWM akcją „TriM – hatrick dla Europy”, która ogłoszona w roku odbywających się na terenie Polski i Ukrainy Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej 2012 miała na celu ożywienie współpracy ze wschodnim sąsiadem. W ramach przeprowadzonej akcji w 13 turniejach zmagало się ze sobą 79 drużyn. Do realizacji projektu przyłączyło się aktywnie ok. 600 młodych ludzi oraz ponad 160 opiekunów.

Kolejne miejsca pośród partnerów z trzeciego kraju zajęły kraje ościenne Polski i Niemiec: Czechy, Francja, Białoruś, Rosja i Litwa.

W 2012 r. zauważalny jest spadek projektów trójstronnych z Izraelem (nawet gdyby uwzględnić jeszcze dwa inne projekty, które zostały złożone do PNWM, lecz w rezultacie wycofane przez samych wnioskodawców) oraz powolny lecz równomierny wzrost projektów z krajami bałkańskimi.

Liczba projektów trójstronnych w obszarze wspierania wymiany pozaszkolnej utrzymuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie i wynosi ok. 180 projektów rocznie, co stanowi 13% wszystkich zrealizowanych projektów. W rzeczywistości odbywa się prawdopodobnie dużo więcej projektów trójstronnych z udziałem młodzieży z Polski i Niemiec. Są one jednak dofinansowane z innych programów wspierających, w szczególności z programu UE „Młodzież w działaniu”.

Projekty szkolne/ schulische Projekte		2008	2009	2010	2011	2012
łącznie/ gesamt		30	28	46	30	39
Ukraina	Ukraine	4	7	15	11	17
Czechy	Tschechien	3	3	9	6	6
Francja	Frankreich	10	6	6	6	4
Izrael	Israel	1	0	2	0	4
Słowacja	Slowakei	1	2	1	2	3
Włochy	Italien	1	1	1	1	2
Holandia	Niederlande	0	0	4	2	1
Hiszpania	Spanien	0	0	0	0	1
Rumunia	Rumänien	0	0	0	0	1
inne	andere	10	9	8	2	0

W obszarze wymiany szkolnej odbywa się znacznie mniej projektów trójstronnych niż w obszarze pozaszkolnym. Nauczyciele z Polski i Niemiec tłumaczą taki stan rzeczy tym, że przygotowanie spotkania trójstronnego jest znacznie bardziej pracochłonne, niż organizacja tradycyjnej wymiany pomiędzy dwoma szkołami. Projekty trójstronne wymagają o wiele więcej uzgodnień pomiędzy partnerami a w kalendarzach szkolnych poszczególnych krajów często jest zbyt mało możliwych terminów, by móc przeprowadzić wspólny projekt. Ponadto dotacje dla projektów międzynarodowych ze środków programu unijnego Comenius są bardziej atrakcyjne niż dofinansowanie oferowane przez PNWM.

W wymianie szkolnej utrzymuje się stały trend rosnący liczby projektów z Ukrainą. Jego źródła leżą w organizowanym od 2005 roku w Krzyżowej corocznym seminarium kontaktowym dla nauczycieli z Polski, Niemiec i Ukrainy.

Również w wymianie szkolnej za wspieranie projektów trójstronnych z Francją, realizowanych na terenie Niemiec i Francji, odpowiada Niemiecko-Francuska Współpraca Młodzieży.

10. Szkolenia i programy specjalistyczne dla animatorów wymiany

Jednym z głównych zadań PNWM jest tworzenie nowych i umacnianie istniejących partnerstw pomiędzy szkołami i organizacjami młodzieżowymi z obu krajów. By możliwe efektywnie wykorzystać czas pomiędzy spotkaniami oraz umożliwić młodzieży wzajemne poznanie się nie tylko podczas wycieczek i zwiedzania, ale przede wszystkim poprzez wspólną naukę i pracę, PNWM co roku inicjuje i wspiera szeroką paletę szkoleń i programów specjalistycznych dla nauczycieli i opiekunów wymiany (warsztaty metodyczne, fora wymiany doświadczeń, seminaria tematyczne itp.). Celem tych programów jest wyposażenie animatorów wymiany w przydatne narzędzia i metody, które zastosowane w praktyce powinny zagwarantować wysoką jakość realizowanych projektów, a tym samym zapewnić maksymalne wykorzystanie potencjału edukacyjnego podczas każdego polsko-niemieckiego spotkania młodzieży.

a. Szkolenia i projekty własne PNWM

PNWM co roku oferuje różnorodne szkolenia, warsztaty i giełdy kontaktów dla długoletnich animatorów polsko-niemieckich spotkań młodzieży oraz tych, którzy wymianę organizują po raz pierwszy. W 2012 roku odbyło się w sumie 16 tego typu programów prowadzonych przez pracowników i/lub trenerów PNWM.

Łącznie uczestniczyło w nich 436 osób. 56% uczestników pochodziło z Niemiec, 36,9% – z Polski, 7,1% – z innych krajów. Udział kobiet (57%) był wyższy niż mężczyzn (43%).

Większość niemieckich uczestników pochodziła z Berlina (23%), następnie z Hesji (20,5%) i Dolnej Saksonii (10,9%).

W przypadku uczestników z Polski większość reprezentowała województwo mazowieckie (20,6%), natomiast najmniej osób pochodziło z województwa opolskiego (0,8%). Stosunkowo wielu uczestników udało się PNWM pozyskać z województw przygranicznych – dolnośląskiego (15,3%) i zachodniopomorskiego (7,6%).

b. Szkolenia zrealizowane przez partnerów PNWM

W celu intensyfikacji i doskonalenia współpracy organizacji i instytucji zajmujących się wymianą młodzieży PNWM wspiera także programy skierowane do animatorów wymiany: spotkania informacyjne, seminaria kontaktowe i tematyczne, konferencje itp.

Szkolenia i programy specjalistyczne 2012/ Schulungen und Fachprogramme 2012	Projekty/ Projekte		Uczestnicy/ Teilnehmende				
	Liczba/ Anzahl	w por.z 2011/ im Vgl. zu 2011	z Niemiec/ aus Deutschland	z Polski/ aus Polen	z innego kraj/ aus Drittland	łącznie/ gesamt	w por. z 2011/ im Vgl. zu 2011
	129	-3,7%	1332	1887	197	3416	-7,1%
Projekty wymiany/ Austauschprojekte	3068	-2,7%	52 570	52 209	3373	108 152	0,3%
Udział procentowy/ Anteil in Prozent	4,2%	0,0%	2,5%	3,6%	5,8%	3,2%	-5,9%

Powyższa tabela uwzględnia uczestników oraz szkolenia i programy specjalistyczne, zorganizowane i przeprowadzone przez organizacje partnerskie, które otrzymały na ten cel dofinansowanie PNWM. Liczby te zostały zestawione z łączną liczbą uczestników i projektów zrealizowanych w 2012 r. Z powyższego porównania wynika procentowy udział szkoleń i programów specjalistycznych we wszystkich projektach PNWM.

Łącznie w 2012 r. PNWM umożliwiła realizację 129 programów specjalistycznych, co stanowiło 4,2% liczby wszystkich projektów (2011: 134, 4,3%). Szkolenia te odbywały się zarówno na terenie Polski jak i Niemiec, choć z Polski wzięło w nich udział o ponad 500 uczestników więcej. W niektórych seminariach uczestniczyli także uczestnicy spoza Polski i Niemiec. Były to głównie trójstronne giełdy kontaktów z Ukrainą, warsztaty metodyczne z Czechami, seminarium tematyczne z Rosją itp.

11. Budżet PNWM

Budżet PNWM zasilany jest przez składki rządów Polski i Niemiec. Wysokość składek rządowych w poszczególnych latach została przedstawiona w poniższej tabeli.

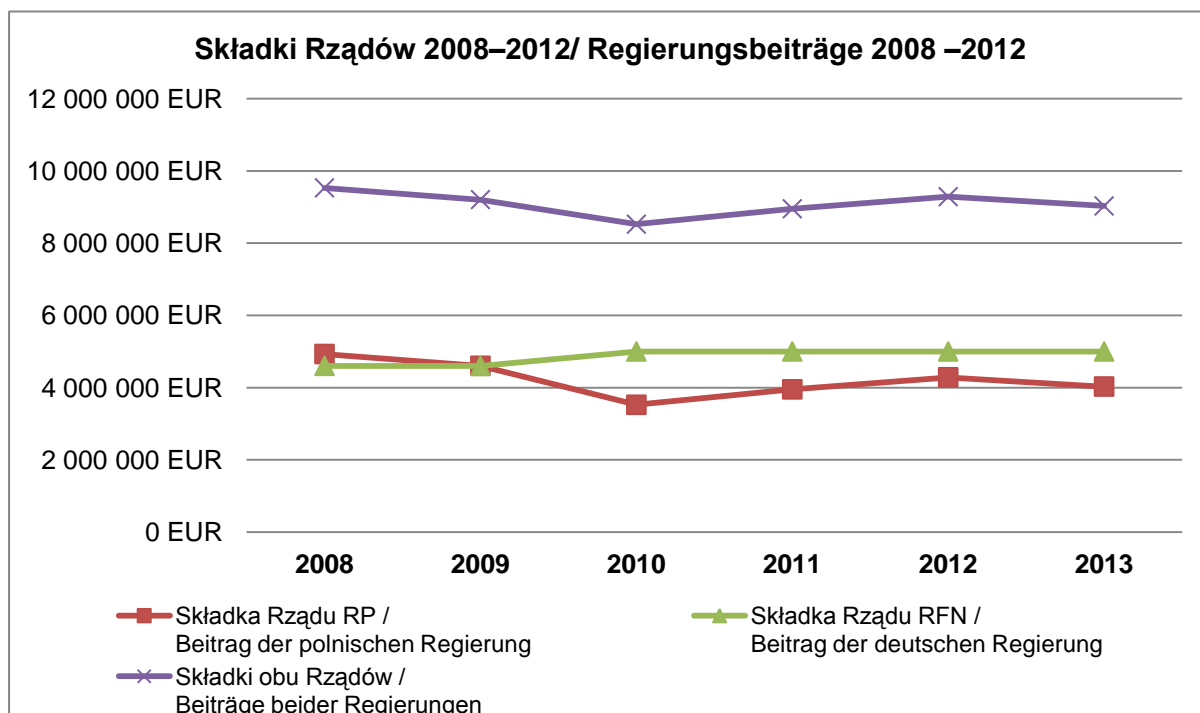
Rok/ Jahr	Składka Rządu RP/ Beitrag der polnischen Regierung		Składka Rządu RFN/ Beitrag der deutschen Regierung	Składki obu Rządów/ Beiträge beider Regierungen
	nominalnie/ Nennwert	po denominacji*/ nach Denominierung*		
2008	18 516 000 PLN	4 928 269 EUR	4 602 000 EUR	9 530 269 EUR
2009	15 467 782 PLN	4 602 000 EUR	4 602 000 EUR	9 204 000 EUR
2010	15 467 782 PLN	3 523 092 EUR	5 000 000 EUR	8 523 092 EUR
2011	16 500 000 PLN	3 950 203 EUR	5 000 000 EUR	8 950 203 EUR
2012	17 000 000 PLN	4 284 490 EUR	5 000 000 EUR	9 284 490 EUR
2013	17 000 000 PLN	4 027 959 EUR	5 000 000 EUR	9 027 959 EUR

* Przeliczenie polskiej składki na euro nastąpiło w oparciu o tabelę średnich kursów wymiany walut Europejskiego Banku Centralnego z dn. 1 lipca roku ubiegłego.

Składki obu rządów do budżetu PNWM nie są kwotami stałymi. W roku 2009 rząd polski obniżył swoją składkę z 18,5 na 15,5 mln PLN i tym samym wyrównał swój wkład w przeliczeniu na euro do wkładu rządu niemieckiego (4,6 mln EUR). Składki rządów na skutek wysokiego kursu złotego zostały w ten sposób wyrównane (wyrównanie po denominacji), lecz w budżecie PNWM pozostała luka w wysokości trzech milionów złotych.

W 2010 r. złoty wyraźnie osłabił się wobec euro, przez co widoczna stała się redukcja składki rządu polskiego po przeliczeniu na euro – w porównaniu do roku poprzedniego ubyło 1,1 mln EUR. Od 2011 r. składka rządu RP dwukrotnie była zwiększana, lecz dotąd nie osiągnęła poziomu z 2008 r.

Rząd niemiecki podwyższył swoją składkę w roku 2010 i od tego czasu co roku zasila budżet PNWM kwotą pięciu milionów euro.

W związku z zasadami wspierania, które zostały przedstawione w pierwszej części niniejszego raportu, PNWM dofinansowuje projekty wymiany młodzieży kwotami obliczonymi w oparciu o stawki zryczałtowane. Projekty, które spełniają kryteria, otrzymują z reguły promesę dotacji. By zapewnić dofinansowanie wszystkim projektom, które spełniają kryteria Wytycznych wspierania, PNWM każdego roku na nowo określa, jaki procent stawek zryczałtowanych będzie w danym roku faktycznie przekazywany podmiotom w formie dotacji. I tak, w roku 2012 ustalono, że w przypadku kosztów podróży będzie to w obu walutach kwota w wysokości 70% nowej stawki zryczałtowanej, podczas gdy dotacja do kosztów programu wynosiła 65-75%. Tylko w pierwszych latach budżet PNWM wystarczał na wypłacanie dotacji w pełnej wysokości stawek zryczałtowanych, jednakże nigdy wypłata nawet pełnych stawek zryczałtowanych nie była w stanie pokryć wszystkich kosztów projektu.

12. Wydatkowane środki

		Wydane środki/ verwendete Fördermittel	Projekty/ Projekte	na projekt/ pro Projekt	Osobodni/ Teilnehmer- tage (TNT)	na osobo- dzień/ pro TNT
2008	łącznie/ gesamt	6 876 805 EUR	3 157	2 178,27 EUR	849 203	8,10 EUR
	pozaszkolne/ außerschulisch	4 492 727 EUR	1 404	3 199,95 EUR	375 801	11,96 EUR
	szkolne/ schulisch	2 384 078 EUR	1 753	1 360,00 EUR	473 402	5,04 EUR
2009	łącznie/ gesamt	6 946 522 EUR	2 995	2 319,37 EUR	774 200	8,97 EUR
	pozaszkolne/ außerschulisch	4 528 693 EUR	1 285	3 524,27 EUR	324 066	13,97 EUR
	szkolne/ schulisch	2 417 829 EUR	1 710	1 413,93 EUR	450 134	5,37 EUR
2010	łącznie/ gesamt	6 722 067 EUR	3 000	2 240,69 EUR	781 683	8,60 EUR
	pozaszkolne/ außerschulisch	4 499 283 EUR	1 371	3 281,75 EUR	364 088	12,36 EUR
	szkolne/ schulisch	2 222 784 EUR	1 629	1 364,51 EUR	417 595	5,32 EUR
2011	łącznie/ gesamt	6 531 158 EUR	3 154	2 070,75 EUR	732 064	8,92 EUR
	pozaszkolne/ außerschulisch	4 027 811 EUR	1 363	2 955,11 EUR	316 122	12,74 EUR
	szkolne/ schulisch	2 503 347 EUR	1 791	1 397,74 EUR	415 942	6,02 EUR
2012	łącznie/ gesamt	6 569 396 EUR	3 068	2 141,26 EUR	737 410	8,91 EUR
	pozaszkolne/ außerschulisch	3 898 521 EUR	1 380	2 825,02 EUR	320 761	12,15 EUR
	szkolne/ schulisch	2 670 875 EUR	1 688	1 582,27 EUR	416 649	6,41 EUR

* por. regulacje specjalne dla szkół niemieckich w Rozdziale I pkt 3

W powyższej tabeli środki na wspieranie w budżecie PNWM zostały zestawione z liczbą dofinansowanych projektów i liczbą osobodni. Obliczono, jaką uśrednioną kwotę dotacji

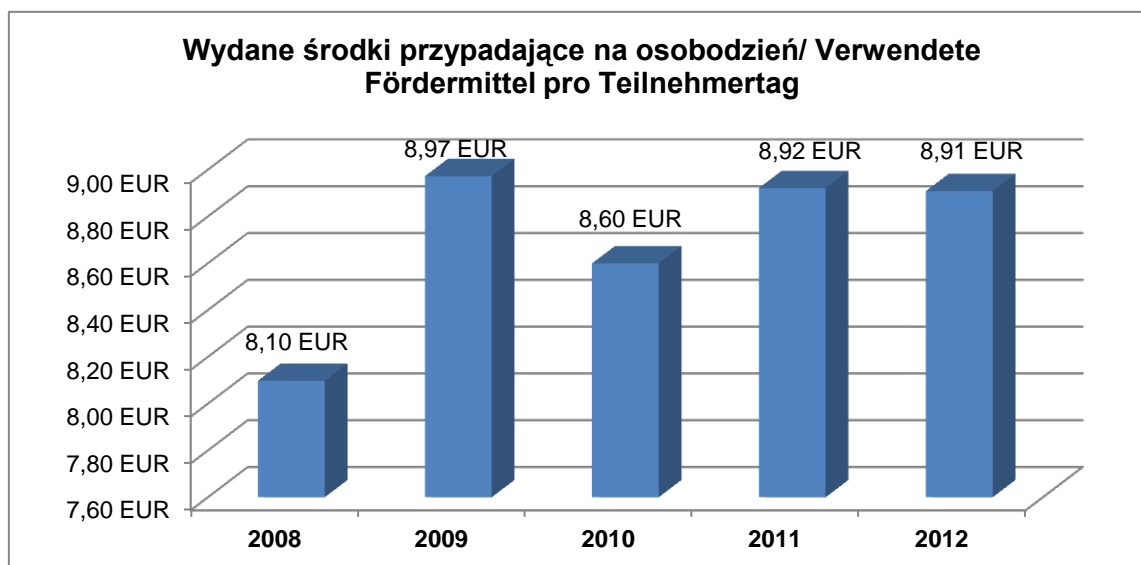
PNWM mogła przyznawać w przeliczeniu na projekt wymiany szkolnej i pozaszkolnej oraz na osobodzień.

W latach 2008–2012 średnia kwota dotacji PNWM przypadająca na pojedynczy projekt wynosiła ok. 2000 EUR, a średnie dofinansowanie, jakie przypadało na osobodzień, wahało się w przedziale od ośmiu do dziewięciu euro. Przyznane środki do projektów wymian polsko-niemieckich nie były w stanie pokryć wszystkich wydatków związanych z projektem, lecz stanowiły znaczny wkład do budżetu, umożliwiającą realizację wspólnego projektu.

Dotacje do projektów wymiany szkolnej są wyraźnie niższe niż w przypadku projektów wymiany pozaszkolnej. Powodem tego jest fakt, że kompetencje wspierania uczniów niemieckich nie zostały dotąd przeniesione na PNWM, co w praktyce oznacza, że PNWM nie wypłaca uczniom i nauczycielom z Niemiec dotacji do kosztów podróży do Polski, ani też dotacji do przypadających na nich kosztów programu realizowanego w Niemczech. W przypadku projektu w Niemczech szkoła może wnioskować jedynie o połowę mniejszą kwotę niż w przypadku analogicznych projektów pozaszkolnej wymiany młodzieży.

Dotacja dla projektów wymiany pozaszkolnej jest z reguły dodatkowo wyższa, gdyż tutaj normą jest zakwaterowanie poza rodzinami, np.: w schronisku, hotelu czy placówce kształceniowej, natomiast uczestnicy wymiany szkolnej nocują najczęściej u rodzin.

PNWM tak gospodaruje budżetem wspierania, by w ciągu roku budżetowego można było reagować na zróżnicowaną liczbę napływających wniosków. Dopóki w jednym referacie są jeszcze wystarczające środki, to w drugim żaden wniosek nie powinien zostać umieszczony na liście rezerwowej z powodu braku funduszy.

Średnia nominalna dotacja na osobodzień (EUR) pozostaje nadal na niezmiennym poziomie. W wyniku rosnącej inflacji, a także coraz częściej wykorzystywanej przez organizatorów opcji zakwaterowania poza rodzinami – w schroniskach i placówkach kształceniowych, udział dotacji PNWM w budżecie projektu staje się coraz mniejszy. Z każdym rokiem podmioty muszą wydawać na polsko-niemieckie spotkania młodzieży coraz więcej środków własnych i poszukiwać środków trzecich.

PNWM

Alzacka 18, 03-972 Warszawa
tel.: 22 518 89 10, faks: 22 617 04 48
e-mail: biuro@pnwm.org
Internet: www.pnwm.org

DPJW

Friedhofsgasse 2, 14473 Potsdam
tel.: +49 331-284790, faks: +49 331-297527
e-mail: buero@dpjw.org
Internet: www.dpjw.org

Zarząd

Paweł Moras, Stephan Erb

Redakcja

Jarosław Brodowski, Thomas Hetzer